Влада - Радам !

Голос України

Газета Верховної Ради України

№ 217 (967) ♦ Середа, 16 листопада 1994 року ♦ Ціна договірна

У ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

14 листопада відбулося засідання Президії Верховної Ради України.

Розглянуто і в основному схвалено орієнтовний порядок розгляду питань на пленарних засіданнях 15—18 листопада.

Президія проаналізувала пакет законодавчих актів щодо правового забезпечення економічних реформ, обговорила доопрацьований проект Постанови Верховної Ради з інформації Кабінету Міністрів України щодо ситуації, пов'язаної зі зміною цінової політики, підвищенням заробітної плати та пенсій, і вирішила внести його на розгляд Верховної Ради. Заслухано інформацію про хід підготовки до розгляду на сесії проекту Закону України «Про місцеві Ради народних депутатів», питання «Про приєднання України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 1 липня 1968 року».

На засіданні Президії розглянуто ряд питань державного життя.

Вів засідання Президії Голова Верховної Ради України Олександр Мороз.

Звернути увагу на соціальні проблеми молоді

Голова Верховної Ради України Олександр Мороз зустрівся з зарубіжними учасниками Міжнародної науково-практичної конференції «Співробітництво Схід—Захід для молоді: від національних, регіональних і муніципальних структур — до розвитку молодіжної ініціативи».

У розмові з міністрами, керівниками молодіжних департаментів, лідерами молодіжних організацій та вченими з 34 країн О.Мороз зазначив: хоча Україна має досить непогану законодавчу базу щодо захисту прав та інтересів молоді, проблема молоді стоїть в країні дуже гостро. Причиною тому є насамперед економічна криза. У зв'язку з цим наша країна покладає великі надії на розвиток економічної кооперації з країнами ЄС. О.Мороз також розповів про найближчі плани законодавців щодо поліпшення становища молоді в Україні.

Чорноморський басейн — регіон активного співробітництва

Учора під головуванням Президента ПАЧЕС, Голови Верховної Ради України Олександра Мороза відбулося чергове засідання Парламентської Асамблеї Чорноморського економічного співробітництва. Під час форуму обговорено перспективний план гармонізації законодавства в галузі економіки країн—членів цієї організації. З метою підвищення ефективності діяльності ПАЧЕС, О.Мороз звернувся з листом до генерального секретаря цієї структури Ф.Кайтанджі, в якому запропонував до наступного засідання комітету з політичних та правових питань в Єревані виробити проекти можливих заходів щодо зближення законодавчих основ для поглиблення економічної співпраці.

О.Мороз висловив побажання бачити Грецію повноправним членом ПАЧЕС напередодні, під час зустрічі 14 листопада з Надзвичайним і Повноважним Послом Греції в Україні В.Патсікакісом.

Леонід Кучма: «Критерій, яким вимірюється все, — темп і масштаб приватизації»

Президент України Леонід Кучма провів нараду, на яку були запрошені члени уряду, депутати Верховної Ради України, керівники державних установ, комерційних банків, науковці.

Леонід Кучма запропонував присутнім висловити свою думку щодо ситуації, що склалася з приватизацією в Україні. Сьогодні процес зупинився, вважає він, не йде навіть мала приватизація. Отже, виконання програми, з якою Президент виступив у парламенті, під загрозою.

За ціновою лібералізацією мусить іти послідовна приватизація, зазначалося виступаючими, бо без чіткого їх поєднання ця акція виллється в просте підвищення цін. Не можна також допустити, щоб прорахунки гайдарівської політики в Росії повторилися в Україні. Для цього треба зміцнити вертикаль по керівництву процесом приватизації. Відомо, що вже підготовлено 20 нормативних актів, прийняття яких зволікається Верховною Радою. Міністерства та органи місцевої влади теж часто-густо блокують виконання рішень щодо приватизації. Тут уже треба проявити політичну волю, вважали виступаючі. Президентові навіть запропонували видати Указ, за яким він мав би особисто керувати процесом приватизації в Україні.

Але не треба забувати про людину, про те, як почувається пересічний громадянин у цей перехідний період. Привід до роздумів — крах низки довірчих товариств. Ось чому, на думку учасників зустрічі, до роботи з майновими сертифікатами мають бути допущені банки, це дасть змогу захистити вкладників від деяких трастових компаній, які зловживають довірою людей.

Були також запропоновані шляхи відшкодування ощадбанком України втрат, що понесли вкладники, які мали заощадження.

Підбиваючи підсумки, Леонід Кучма підкреслив, що критерій, за яким буде вимірюватися все, в тому числі і відповідність керівника своїй посаді, один: темпи і масштаби приватизації.

Благородна місія пісні

Важко сказати, що може бути відвертішим, сокровеннішим за народну пісню. В ній відсутні будь-яка фальш, неправда. Сповідуючись піснею, людина ніби вголос відкривається душею назустріч іншій.

Два роки йшов по нашій землі Всеукраїнський фестиваль народної творчості «Всі ми діти твої, Україно!» Це був великий барвистий вінок, у який впліталися фольклорні перлини всіх народностей, які споконвік живуть у мирі й злагоді з українцями. Про що ж співалося, про що мріялося? Прості люди мудро, хоч і різними мовами та голосами, у піснях розповідали про те, що їх єднає. А це земля, яку треба щовесни розорати й засіяти, доля дітей, котрих треба зростити й у світ пустити добрими та роботящими. Щоб не ділили вони свою Батьківщину на національні квартири, а примножували її достаток розумом та чесною працею.

Тож не випадково це велике свято національних культур завершилося на сцені Палацу культури «Україна» концертом, у якому взяли участь колективи самодіяльної творчості дітей та юнацтва. І якщо в їхніх серцях засіялася чиста зернина любові й поваги до ближнього, то фестиваль виконав свою благородну місію.

Людмила БАРАНЕВИЧ.

На знімках: юні виконавці прийняли естафету старших. А пісня й танок допоможуть їм у житті.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

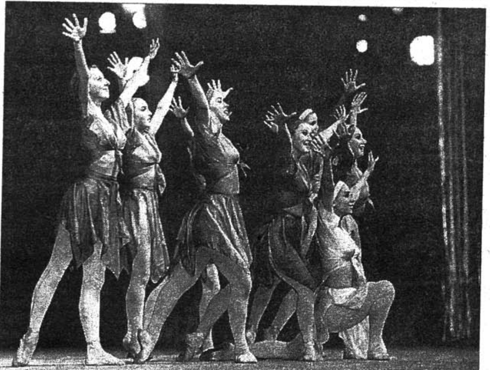

Увага! «Гарячий» телефон

У понеділок, 21 листопада, з 18.00 до 20.00 Голова Верховної Ради України Олександр Олександрович Мороз по телефону **(044) 225-40-25** *(Київ) відповідатиме на ваші запитання. Дзвоніть, маєте унікальну можливість поспілкуватися з керівником парламенту.*

Ковток для спраглих від Укрбату

Четвертий рік не вщухає війна на території колишньої Югославії. Війна жорстока, кривава, незрозуміла. Її наслідки — спустошені села, зруйновані міста, безкраї цвинтарі, на яких чи не щодня з'являються свіжі могили, знедолені сироти. А ще — табори біженців.

Цей табір розташовано у зоні відповідальності Укрбату-2, поблизу містечка Батнога, що на захопленій сербськими бойовиками території Хорватії. Тут знайшли притулок більше 36 тисяч мусульман.

Люди влаштовувалися, хто як міг. Від дощу ховалися під возами, примітивними тентами. Тоді командир батальйону полковник Георгій Тележенко прийняв рішення — віддали біженцям усі, які мали, намети. А згодом встановили тут українці медичний пункт, польову баню та пральню. Чи варто казати, якою то радістю стало для людей які місяцями не знали таких благ.

(Закінчення на 9-й стор.)

Парламентська хроніка

Юхима Звягільського позбавлено депутатського імунітету

Ранкове й денне засідання 15 листопада

Депутати вшанували пам'ять колишнього Голови Верховної Ради Української РСР Володимира Антоновича Івашка хвилиною мовчання. Протягом 30 хвилин було внесено чимало пропозицій щодо подальшого перспективного й оперативного розгляду питань, зокрема з приводу указу Президента щодо землі. Депутат В.Марченко запропонував його терміново розглянути. Цю пропозицію підтримали 197 депутатів, тобто не вистачило одного голосу, щоб внести питання до порядку денного.

Кабінетові міністрів доручено підготувати заходи щодо соціального захисту сільського населення й поінформувати про це Верховну Раду — у такий спосіб підтримано пропозицію голови Комісії з питань агропромислового комплексу, земельних ресурсів та соціального розвитку села Анатолія Даниленка внести до порядку денного питання про соціальний захист сільського населення.

Олександр Мороз поставив на голосування пропозицію: заслухати інформацію про конфлікт між головою Київради Леонідом Косаківським та, власне, Київрадою, зазначивши, що Президія Верховної Ради обговорювала цю проблему і визнала за недоцільне розглядати цей конфлікт на пленарному засіданні.

Не обійшлося й без політичних закидів. Ярослав Кендзьор запропонував провести перевибори керівництва Верховної Ради з урахуванням того, що 223 депутати не брали участі у цій процедурі, на що О.Мороз зауважив: вибори відбувалися згідно з чинною Конституцією.

Закид першому заступникові Голови ВР О.Ткаченкові, що він, мовляв, святкуючи Жовтень, ішов у колоні під гаслами, спрямованими проти державності України, О.Мороз прокоментував так: «Це наша історія, її не треба забувати. Якби я був не за кордоном, то теж пішов би в колоні».

Кілька разів лунала пропозиція не розглядати питання про подання Генеральної прокуратури України щодо народного депутата Юхима Звягільського. Проте її не підтримали.

Після затвердження орієнтовного порядку розгляду питань депутати приступили до власне обговорення і прийняття законів — «Про внесення змін і доповнень до Кодексу України про адміністративні правопорушення» (у зв'язку з прийняттям Закону «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні»), а також «Про внесення змін і доповнень до Кримінального, Кримінально-процесуального кодексів України та Кодексу про адміністративні правопорушення щодо пошкодження нафтопроводів».

Приступаючи до третього питання порядку денного про подання Генеральної прокуратури України щодо народного депутата України Ю.Звягільського та колишнього народного депутата України В.Тризни, головуючий на сесії перший заступник Голови ВР України Олександр Ткаченко запропонував провести засідання у закритому режимі. Але депутати внесли протилежну пропозицію, яку й підтримала більшість. З поданням виступив Генеральний прокурор України Владислав Дацюк, його інформація приголомшила. Генеральний прокурор просить дати згоду на притягнення Ю.Звягільського до кримінальної відповідальності за статтями Кримінального кодексу України 86[1] (розкрадання державної власності у великих розмірах), 165 (зловживання службовим становищем), 166 частина 1 «Перевищення службових повноважень».

Після того, як Генеральний прокурор України В.Дацюк відповів на численні запитання депутатів щодо проголошеного ним подання, ВР дала згоду на притягнення Ю.Звягільського до кримінальної відповідальності. Однак, напередодні, з'ясувється, колишній виконувач обов'язків прем'єр-міністра України Ю.Звягільський виїхав до Ізраїлю на лікування.

Щодо депутата ВР України минулого скликання Валентина Тризни згоду про притягнення його до відповідальності ВР не дала. Його звинувачують у необережному керуванні автомобілем, через що сталася аварія і є потерпілі.

ВР приступила до розгляду законопроекту про видавничу справу.

Світлана ПИСАРЕНКО.

До візиту в Україну

Сьогодні в Україну з офіційним візитом прибуває міністр закордонних справ Республіки Польща пан Анджей Олеховський.

Програмою перебування А.Олеховського передбачаються зустрічі з Президентом України Л.Кучмою, міністром закордонних справ Г.Удовенком, головою Комісії у закордонних справах та зв'язках з СНД Верховної Ради Б.Олійником.

Крим: на сім мандатів претендує 31 кандидат

20 листопада в семи округах Республіки Крим мають відбутися повторні вибори до ВР України. Раніше президент автономії Юрій Мєшков закликав кримчан не брати участі у виборах до українського парламенту. Тепер ситуація змінилася. Але місцева преса обминає мовчанкою цю кампанію. Заступник голови Центральної виборчої комісії Криму Юрій Сахаров вважає що, на жаль, вибори у більшості округів, якщо не у всіх, можуть не відбутися. Попри все зареєстровано 31 кандидата у депутати. Найбільше — вісім — у Київському окрузі Сімферополя, найменше — по два — у Роздольненському і Ялтинському округах. Із них: 21 кандидат — безпартійний, шість — члени Комуністичної партії Криму, чотири — члени Партії економічного відродження Криму. Серед кандидатів у депутати переважають керівники і працівники комерційних структур, є також керівники державних підприємств, учителі, лікарі, журналісти.

Від Президії Верховної Ради України

Президія Верховної Ради України з глибоким сумом сповіщає, що на 63 році життя після тяжкої тривалої хвороби помер колишній Голова Верховної Ради України ІВАШКО Володимир Антонович і висловлює співчуття рідним і близьким покійного.

Пристрасті хай вирують. Але в роботі над законами

Бурхливі події минулого парламентського тижня не могли залишити байдужими не тільки політичних діячів, а й широке коло виборців.

Прокоментувати їх згодився заступник Голови Верховної Ради України Олег ДЬОМІН.

— Перш за все, Олегу Олексійовичу, хотілося б знати, чому ви взагалі не голосували з приводу проекту постанови про відміну заборони Компартії України...

— Не взяв участі в голосуванні тільки тому, що не дали обставини, які склалися біля столу Президії, біля трибуни, коли Степан Хмара щонайбезцеремоннішим чином заважав Олександру Морозу вести засідання, погрожував йому розправою. Не дали проголосувати ні Ткаченку, ні мені.

Але я хотів би сказати про інший бік цієї справи.

Я завжди розумів комуністів як творчу силу, як організовану, самовіддану працю на благо людей. Саме пам'ять про мільйони таких простих комуністів назавжди залишиться в серцях українського народу.

Нещодавно по Українському телебаченню демонструвався фільм «Комуніст» — на мій погляд, один із найкращих і найлюдяніших фільмів про складну і важку історію життя нашого народу. Ось цей образ комуніста був і залишиться для людей зразком служіння народові. І це не лірика, а щире моє переконання. Сподіваюся, саме такими уявляють виборці своїх депутатів-комуністів.

Головною особистою справою я вважав роботу в галузі агропромислового комплексу, на будовах, котрі були невід'ємною часткою мого життя, — зведення агропромислових об'єктів, житла, лікарень, шкіл, овочесховищ, цукрозаводу та багато інших, ту роботу з соціально-економічного розвитку, яку можливо було вести в той час. Це було головне завдання партійних організацій. І я скажу, що якби сьогодні реформи, про які так багато говорять, велися за жорсткої системи відповідальності та контролю, котра існувала в ті часи, народ не був би доведений до зубожіння, а Україна значно просунулась би шляхом зміцнення своєї незалежності та економічного розвитку.

Але сьогодні, на жаль, в жодній партії, в тому числі і в комуністів, такої відпрацьованої системи відповідальності і контролю немає. Тому залишається тільки одне: силою свого переконання, своєї життєвої позиції, здорового глузду самовіддано працювати для створення, конструювання нормальної економіки, іти далі шляхом розробки якісних законів та жорсткого контролю і вимог з боку держави. Іншого не дано.

Я переконаний, що саме на це повинні спрямовувати свої сили всі депутати — і комуністи, і рухівці, і соціалісти, і республіканці, і ті, хто ні в якій партії не перебуває.

Потрібна напружена робота Верховної Ради, всіх її комісій з розробки та прийняття того блоку економічних законів, який випливає з Програми Президента України і який повинен зрушити реформи з мертвої точки.

Можна говорити про мораторій на політичні питання, а можна й з боку Президії так організувати роботу, щоб на сесії розглядалися в першу чергу закони, котрі повинні йти в ногу з часом.

Ніякі інші питання, окрім економічних, не повинні мати сьогодні пріоритету. Коли у лісі пожежа, то все живе не з'ясовує стосунки між собою, а дружно рятується. Треба і нам повчитися мудрості у природи. До речі, до цього ж закликають нас і наші виборці.

Потрібно тратити свою енергію та інтелект у комісіях за робочими столами, а не здіймати істерію в сесійному залі.

Питання про Комуністичну партію буде розглянуте, я впевнений, так, як того вимагає Конституція. З мільйонів чесних трудівників повинне бути зняте ганебне тавро. Але розглядати його треба тоді, коли уляжуться пристрасті, коли хоч трохи стабілізується обстановка в економіці, в тому числі за особистою участю усіх отих людей, котрі були комуністами і вважають себе комуністами.

— Що ви могли б сказати з приводу перших кроків уряду з реалізації президентської програми ринкових перетворень?

— Не стрибнувши в воду, не навчишся плавати. Але, щоб не втопитись, треба знати глибину річки, швидкість і напрямок течії. Тому перед тим як зробити перші рішучі кроки, треба було провести відповідні розрахунки, розглянути можливі моделі розвитку подій. Цього вчасно не зробили. І це біда наша.

По-друге. Я розумію, що ці розрахунки непросто зробити, а хід лібералізації цін та її вплив на соціальне становище важко прогнозувати.

Але уряду потрібно вже зараз, коли процес розпочався (причому, не так, як уряд передбачив у своїх постановах), зробити все можливе і необхідне для його чіткої організації, встановлення над ним жорсткого контролю та своєчасного його коригування.

Я ще раз наполягаю, і зробив це на засіданні ради регіонів, на необхідності повної, дохідливої та оперативної інформації населенню про хід процесу лібералізації, про її вплив на економічне становище, на стан виробництва, про заходи соціального захисту, які вживає уряд і виконують на місцях. Як приклад відсутності та впливу такої інформації хочу навести ту частину виступу Віталія Андрійовича Масола, де йдеться про зростання темпів виробництва в серпні, вересні і жовтні. Це дуже цікава та корисна інформація, і вплив її на громадську думку в країні, де люди завжди реагували не тільки на підвищення цін, а й на зростання темпів виробництва, — дуже великий.

Ще раз про організацію такої справи. Відсутність чіткості і ясності в її проведенні сприяли спотворенню процесу лібералізації цін на місцях. Якщо ми проводимо єдину державну політику, то вона повинна бути обов'язково для всіх.

Дії центру мають бути погоджені з регіонами, але вони повинні бути і обов'язковими для регіонів. Вертикаль має бути чіткою і дієвою.

Це ще раз підтверджує нагальну необхідність якнайскорішого прийняття закону про місцеву владу.

Ще про одне. Без дисципліни та порядку в країні жодна реформа, жодна надія на поліпшення життя народу і саме таке поліпшення будуть неможливі.

А дисципліна та порядок починаються «з голови». Не можна в такий час, коли приймаються важливі рішення: про лібералізацію цін, про стабілізацію валютного режиму, — щоб відповідальні особи, які вирішують ці питання, їхали у відрядження. Хіба можна бути відсутніми в такий час? Треба бути на місці і працювати день і ніч!

Розумію, що необхідно їздити у відрядження, бувати за кордоном і т.п., але зараз треба більше бути на місці і працювати. Це теж елементи організації і дисципліни, про які, на жаль, тільки багато говориться і дуже мало робиться.

— А як ви прокоментуєте те, що не була прийнята постанова Верховної Ради про лібералізацію цін?

— Ціноутворення має надзвичайну вагу, воно відіграватиме принципову роль у подальшому реформуванні економічного життя України. Ситуація, яка склалася сьогодні, свідчить про необхідність шукати вихід із найскладніших випадків. Потрібно не ховати голову в пісок, як це зробили деякі депутати, відмовившись голосувати з цього приводу, а думати і діяти.

Уряд визнав, що шалене зростання цін в основному сталося через порушення законодавства, в першу чергу на місцях. Тому уряд, прокурорські органи, Антимонопольний комітет повинні терміново провести необхідну перевірку, вжити жорсткі заходи для наведення порядку в ціноутворенні, врегулювати ситуацію й проінформувати про це Верховну Раду та громадськість.

Час зрозуміти, що кожен крок, і в першу чергу у здійсненні економічних реформ, має бути ретельно продуманий і обґрунтований, повинні бути відпрацьовані механізми їх реалізації з урахуванням попереднього досвіду, щоб не допускати помилок у майбутньому. Уряд повинен також враховувати (а це, до речі, підкреслював і Президент України), що терпіння народу вже вичерпане.

Хоча постанова і не була прийнята, і це дуже прикро, але розмова, що відбулася на сесії, націлила уряд на вжиття заходів, перш за все, для соціального захисту, індексації вкладів населення, відміни попередньої оплати, в інших важливих напрямках.

Реформи вимагають стабільності

Фігура радника при комусь з перших осіб держави завжди має елемент таємничості. Перебуваючи, так би мовити, в тіні, вони суттєво впливають на прийняття важливих рішень.

Віталій Мельничук, радник Прем'єр-міністра України з економічної політики, відомий як активний, енергійний депутат Верховної Ради України минулого скликання, який помітно впливав на вироблення економічної політики в українському парламенті.

Нещодавно він побував у нашій редакції і погодився відповісти на кілька актуальних нині запитань.

— Як відомо, основні положення Звернення і Доповіді Президента України Леоніда Кучми «Шляхом радикальних економічних реформ» нещодавно підтримані Верховною Радою України. А як Ви оцінюєте цей документ?

— Розглядаю це як доручення уряду розробити механізм здійснення конкретних економічних реформ в Україні, зокрема, проектів нормативних актів щодо зниження податків, проведення грошової реформи, подолання кризи неплатежів, збільшення виробництва продукції.

— Чи вірите ви в позитивні наслідки здійснення всього того, що запропонував Президент? Адже це, здається, не перша програма виходу з кризи?

— Щоб відповісти на це питання, треба розглянути Звернення і Доповідь Президента з двох сторін: з політичної і конкретно економічної.

Президент і ті, хто готував Звернення і Доповідь, спрацювали професійно. Було враховано майже всі принципові моменти внутрішньої і зовнішньополітичної ситуації (стан суспільства, ситуація в парламенті, відносини з країнами Заходу, з Росією, інші чинники). І тому Звернення і Доповідь Президента справляють консолідувальний ефект. Враховуючи раніше прийняті Верховною Радою «Основні засади і напрями становлення економіки України в кризовий період» і підтримку нею основних положень Доповіді Президента, можна сказати, що Президент і Верховна Рада України розчистили політичний простір для державного будівництва та проведення економічних реформ. Саме в цьому, як я розумію, полягала основна місія Президента України,

З іншого боку, пропозиції виконавчої влади мають нести в собі не тільки політичну ідею і логіку реформ, але, щонайменш, ставити конкретні загальнонаціональні цілі і визначати засоби їх досягнення. В цьому відношенні Доповідь Президента неоднозначна.

І тому вже сьогодні політичний простір, розчищений рішучими діями Президента, починає заповнюватись ідеологічним мотлохом різних кольорів та уламками віджилих догм, які чомусь їх автори вважають за конкретні економічні рецепти.

— Що ви маєте на увазі?

— Новітня політична історія України сповнена драматизму. Починаючи від Дня проголошення незалежності, в Україні сьогодні діють: другий за рахунком парламент, другий Президент, четвертий глава уряду, третій голова Національного банку, третій Генеральний прокурор. Тричі змінювалась і влада на місцях.

І тільки головні ідеологи експериментів над державою і народом та головні автори восьми прийнятих за цей час на державному рівні програм «виходу з кризи» та планів економічних, ринкових, радикальних та інших реформ залишалися ті самі. Їхня бурхлива діяльність, на жаль, продовжується і сьогодні. Ось уже чути і заклики до негайного розпуску Верховної Ради, звинувачення уряду України в некомпетентності та консерватизмі і недоцільності існування в державі поста Президента, а також і посади Прем'єр-міністра.

Більше того, з їхніх виступів ми дізнаємося, що в Україні немає Конституції, що дотримання законів у державі не є для всіх обов'язковим, що заходи по зміцненню державності України та захисту її економічних інтересів, які вживаються всіма цивілізованими країнами, є повернення у похмуре адміністративно-командне минуле. Втім, не буду перелічувати інших нісенітниць, бо й так ясно, куди веде дорога, вимощена добрими намірами.

Як наслідок, в Україні відповідальність за провал економічних авантюр, запропонованих людьми, які чомусь вважають себе реформаторами, завжди покладалася на вищих посадових осіб держави. Замість врахування власного, часом гіркого досвіду, виправлення помилок у політиці, у нас постійно шукали винуватців і знаходили їх. Хоча і не там де треба.

Особливо показовим у цьому відношенні був минулий рік. Спочатку відправили у відставку один уряд, за ним — другий. Після цього настала черга Верховної Ради, а за нею і Президента. Для цивілізованого світу — це юридичний нонсенс, коли Президент залишає свою посаду, не відбувши навіть половини конституційно визначеного терміну своїх повноважень. Але політична логіка в умовах взаємного недовір'я та відсутності спільної політики вищих керівників держави робить такий хід подій неминучим.

А що ж сьогодні? Сьогодні Україні знову нав'язують повторення цієї згубної політичної логіки. І саме це є, на мій погляд, найбільшою загрозою в реалізації всього того позитивного, що запропоновано Президентом.

— З ваших слів виходить, що Україна приречена на повторення одних і тих же помилок?

— Це не зовсім так. На початку нашої розмови я звернув вашу увагу на головну позитивну ознаку нинішнього політичного моменту: Президент і Верховна Рада сформували політичний простір для нової державної та економічної політики. Але коли цей простір хочуть сьогодні заповнити віджилими ідеями і пропозиціями трирічної, як мінімум, давності, закамуфльованими ринковою фразеологією, знову ввести людей в оману, відкинувши позитивний досвід, вже набутий органами державної влади, політичними партіями, всім народом України, то це викликає в мене цілком зрозумілу стурбованість. Адже все це закінчується дестабілізацією, страйками, пограбуванням народу мафіозними структурами.

Та той досвід, який ми вже маємо сьогодні, дає можливість діяти в новому політичному просторі без повторення старих помилок.

— То ж як, на вашу думку, треба діяти, щоб досягти позитивних результатів?

— Відповідь проста — треба діяти правильно і рішуче. Але про це, з вашого дозволу, поговоримо наступного разу.

Інтерв'ю взяв ***Анатолій* КРАСЛЯНСЬКИЙ.**

Про що негоже забувати Президентові

Президент та його команда останнім часом дуже часто вживали термін «економічна безпека». І мене засмутило, що саме про один з найголовніших напрямів економічної безпеки Президент не згадав у своєму зверненні.

Починаючи з 1991 року, смертність у нас перевищує народжуваність. Преса час від часу б'є з цього приводу на сполох. Писав про це академік Л.Пиріг у «Голосі України». Тоді йшлося про вимирання нації. Але тепер уже йдеться про деградацію держави. Тому що зменшився приріст населення. У 1993 році смертність перевищила народжуваність більш як на 157 тисяч.

У доповіді Президента «Основні засади економічної і соціальної політики» окреслюються головні спрямовування зусиль нашої держави. У ньому не висвітлена тяжка демографічна криза і шляхи її подолання. Що це — неуважність радників чи їх зневага до цієї проблеми? Те вже нехай вирішує Президент. Як би там не було, маємо нагадати про необхідність цього. І згадаймо, що звернення закінчується словами: «Якщо будемо всі разом — перемога буде за українським народом!» Президент вважає, що кожен має зробити свій внесок. Тож пропозиції щодо подолання демографічної кризи:

1. Розробити і реалізувати державну демографічну антикризову програму.

2. У ній передбачити: пільги тим, хто має дітей, в тому числі щомісячну виплату в розмірі 30% зарплати батька на кожну дитину; встановлення надбавок до пенсії матерям за кожну виховану дитину (після досягнення дитиною 18 років) від 10% до 300 залежно від кількості дітей; надання пенсії матерям, що виховали двоє і більше дітей, при досягненні віку в 45 років; збільшення витрат на медичне обслуговування (ввести систему родинних лікарів); збільшення закупівлі ліків; введення обов'язкової щорічної диспансеризації населення; збільшення безкоштовного надання ліків тим, хто неспроможний їх купувати; позачергове надання житла на кожного члена родини залежно від кількості дітей; надання приміських садиб та позичок на їх відбудову (частково — за рахунок держави) родинам, які мають більше двох дітей; надання земельних ділянок на кожну дитину в родинах селян і таке інше.

3. Провести конкурс на кращі пропозиції щодо збільшення народжуваності та зменшення смертності в нашій країні.

4. Створити фонд відродження населення.

5. Надавати тим, що роблять в цей фонд внески, не менші від установленого державою розміру, пільгові кредити та інші пільги.

6. Постійно вести телевізійну, на радіо та в пресі пропаганду про переваги великої родини.

7. Звернутися за допомогою до діаспори та ООН.

8. Розрахувати програму на 5—10 років. Наприкінці кожного року оцінювати результати її впровадження з внесенням відповідних змін.

Подолання демографічної кризи — одна з головних проблем забезпечення національної та економічної безпеки держави. І якщо нестачу робочих рук (тобто вирішення однієї з проблем економічної безпеки) можна компенсувати завдяки запрошенню людей інших країн (як це робить зараз Росія), то вимирання населення загрожує експансією.

Розрахунок показує, що при зростанні населення на 1% близько 4% національного доходу становить демографічна інвестиція, яка є елементом частини національного доходу, що накопичується.

Отже, зменшення населення веде до відповідного зменшення національного доходу. Тобто заважає подоланню економічної кризи. І на це мають зважувати всі: Президент, його радники, Верховна Рада.

Як і на той факт, що без українців України бути не може.

***Геннадій* ПАСТЕРНАК-ТАРАНУШЕНКО, кандидат економічних наук.**

У фракціях і групах

«ЄДНІСТЬ» У ЧОМУ?

Група «Єдність». Чим вона привернула до себе увагу депутатів і на яких принципах взагалі засновувалася. Тобто, у чому єдність? З цього й почалася наша розмова з координатором групи Віктором МЕРКУШОВИМ.

— З перших днів знайомства, — розповів Віктор Тимофійович, — стало зрозуміло, що у Верховній Раді сформуються блоки. Міцний лівий із представників Компартії й Соцпартії і правий, націонал-демократичний. Але ж багато хто з депутатів ще під час передвиборчого марафону наголошував саме на тому, що слід облишити хоча б на деякий час політичні суперечності і зайнятися виключно економічним масивом проблем, щоб розв'язати їх грунтовними законами. Тому було доцільно організуватися в блок, котрий ставить перед собою передусім саме такі завдання. Більшість депутатів-економістів минулого скликання об'єдналася в групу «Реформи», причому вони мають і певні спільні політичні погляди. А от ті, хто прийшов у парламент уперше, не знали цих коридорів влади і її представників, об'єдналися в нашу групу, адже в ній легше провести якусь ідею через пошуки одне одного й спільних позицій.

Безумовно, через групи і фракції розв'язувалось і питання структури парламенту, і, головне, його керівництва. Тому було доцільно об'єднатися в групи,щоб одержати відповідні квоти для своїх представників у керівництві, зокрема в комісіях.

Звичайно, був присутній елемент стихійності у формуванні групи. Депутати Харківської, Дніпропетровської, спочатку Донецької (потім вони відійшли в МДГ), частина депутатів із Запорізької області та Криму об'єдналися в «Єдність». Які ж принципи сповідує вона? Це, передусім, ринкові перетворення, прискорене реформування, розуміння, що половинчастості в рішеннях бути не може, що нема вороття. Всі в нас розуміють, говорить Віктор Меркушов, що за старе триматися і до нового прагнути — так нині не вийде. Він переконаний, що ми перебуваємо в ситуації, коли старий будинок розвалили, а новий не збудували. Та головне, на думку «Єдності», — будувати треба швидко.

Хто ж увійшов у цю групу? Не можна сказати, що пріоритет, приміром, за директорським корпусом. Є й представники науки, військових, комерційних структур, небагато керівників підприємств, державної влади — тобто група різнопланова. Віктор Тимофійович відкрив «таємницю»: що було б бажано мати в групі ще хоча б кілька серйозних науковців- економістів. І ось-ось, мовляв, такі з'являться. Взагалі в групі 34 депутати.

Скажи мені, хто твій друг, і я скажу, хто ти.

Так-от, таким «лакмусовим папірцем» можна назвати ставлення до приватизації. «Єдність» виступає «за». Більше того, Віктор Меркушов, а ми розмовляли якраз у день, коли парламент мав затвердити список державних підприємств, котрі не підлягають приватизації, глибоко переконаний, що, коли не затвердити цей список (а він таки не був затверджений), приватизація йтиме для обраних, а не для всіх громадян України. У групі є суперечності щодо того, як саме має проводитися приватизація. Одні стоять на тому, що має бути корпоратизація й акціонування, інші пропонують оренду з викупом. Віктор Меркушов питає: заради чого проводиться приватизація — щоб роздати кожному? І відповідає: ні. А задля того, щоб підвищити мотивацію до праці, зробити її ефективною. А нині такий механізм приватизації, що підприємству, яке працює гірше, не має прибутку, легше приватизуватися, з нього меншу ціну за викуп візьмуть, ніж із того, яке поставило справу відмінно. Віктор Меркушов переконаний, що колективна форма власності малоефективна, бо завжди між працівником і власником існують суперечності. Працівникові вигідно одразу одержати велику зарплату, а от власник передусім думатиме про розвиток свого підприємства, розраховуючи на те, що, приміром, згодом заробити, завдяки розвиткові, можна буде більше.

— Я вважаю, — говорить Віктор Тимофійович, — що приватизацію, особливо підприємств сфери послуг, треба проводити через аукціон, через конкурсний відбір програм.

На запитання про те, як же тоді бути із соціальною рівністю, із створенням рівних можливостей, він відповів, що слід запровадити такий економічний механізм, щоб у рівні умови поставити того, в кого мішок грошей, невідомо як добутих, і того, хто чесно працював. А шлях — це широкий спектр пільг для останнього, звичайно.

Показово для групи «Єдність» те, що вона повністю підтримала основні засади економічної й соціальної політики, викладені у зверненні Президента Л. Кучми. У своїй заяві до партійних фракцій, рухів, груп й усіх депутатів Верховної Ради «Єдність» закликала відкинути політичні пристрасті, припинити взаємні звинувачення і працювати над розробкою пакета законодавчих актів, що забезпечать юридичне здійснення економічних реформ і соціальний захист малозабезпечених верств населення.

Одним з питань, що, як відомо, розпалило політичні пристрасті, було питання про скасування указів Президії ВР щодо Компартії. Віктор Тимофійович розповів, що спочатку в групі була домовленість не брати участі в голосуванні, однак потім вирішили, що це може мати негативний вплив. Тому голосували так, як хто хотів. І більшість із «Єдності» висловилася за скасування. Блажен, хто вірує?

Світлана ПИСАРЕНКО.

Життя Рад

ГОСПОДАР ДБАЄ НЕ ЛИШЕ ПРО РОГИ Й ХВІСТ

Про голову Вінницької обласної Ради Миколу Євтиховича Мельника ходять різні чутки. У своїх колах — свої.

На дачах колишніх слуг народу:

«Ба, селюк селюком, а туди, до влади рветься...», «Розганяє кадри...», «Ось побачиш, йому швидко роги скрутять...», «До чого добалакався — худобу вирізувати...».

По селах, у чергах за хлібом:

«Ні, Мельник спуску їм не дасть, те, що «прихватизували», кажуть, одбере...», «Он у своїй рідній Липівці такого понабудував, не контора, а казка, переказували, й зимовий сад є». «Так там і люди живуть по-людськи, може, й ми при ньому оклигаємо...», «І ніхто тебе не примушує вирізувати скотину, сказав: сам маєш мізкувати, вигідно тримати чи ні...».

Із досьє «ГУ»

М.Є.Мельник — голова Вінницької облради з липня 1994 р. До обрання — голова процвітаючого об'єднання колективних господарств у селі Липівка Томашпільського району. За освітою — економіст. З міцного кореня селянського. У 1968 році у спадщину Миколі Євтиховичу від голови попередника залишилося 2900 гектарів забур'яненої землі, 150 сухоребрих корів та борги. Саме час було рушати з торбою по світу...

Своєму спадкоємцеві у 1994 році Мельник залишив 3500 голів худоби, 12 тисяч свиней, міцну й прибуткову агрокорпорацію, яка лише м'яса виробляє 60 центнерів на гектар (а було чотири!). Казковий офіс фірми у Липівці з чудовим зимовим садом — теж правда!

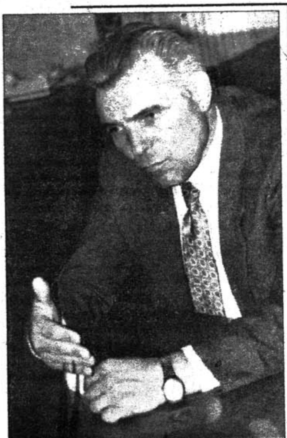

— Миколо Євтиховичу, як усе-таки формувалася «команда Мельника»? Вас влаштовує поголовне «однодумство» чи?..

— У виконком старався підбирати людей, перш за все, за діловими, професійними якостями. Вони були далекі, скажімо, від боротьби за владу, моєї передвиборчої кампанії. Ніхто нині голові не закине: «Ага, той агітував за Мельника — тому й пригрів, крісло біля себе пожалував». Ні! Виходив з того, що корисного вони принесуть нашій області. Цікавили їхні ідеї. Ось узяти, приміром, мого заступника Леоніда Васильовича Бойка. Він сам родом з Вінниччини. Знаєте, звідки його витяг? З Київщини. Він відразу за запрошення подякував і в лоб: «Над чим працюватиму?» — «Над проблемою переробки сільгосппродукції, комбікормової промисловості». Обмінялися думками, знаємо ж обидва: комбікорми — основа піднесення виробництва м'яса, молока. А тепер він, виходячи з цього, працює над програмою «Комбікормова промисловість». Отже, є мета, є й конкретна програма дій. Є, нарешті, бізнес-план на кожне підприємство. На слізні прохання від керівників типу: «Ви підкиньте якусь суму, а ми вже потім щось закрутимо», — взагалі не реагуємо. Будь ласка, бізнес-план, чітко, скільки куди, який зиск отримаємо. Інакше область у старці піде... Але не всі, на жаль, це розуміють. Особливо ті, котрі просто поприростали до своїх керівних крісел. Відповідальна ділянка в області — управління хлібопекарської й елеваторної промисловості. Керував ним В.Довгань, людина літня — 62 роки. На його місці бачив молодого, енергійного чоловіка, який, до речі, нині й обіймає цю посаду. Дякую В.Довганю за роботу, пропоную іншу посаду, а він: «Не піду!» — і край. «Доки свою дачу не добудую... От розрахуюся з кредитом, тоді й піду!»

Так позивали у нас працювати...

А щодо однодумців — то їх у мене просто немає. (Микола Євтихович усміхається). На початку засідання виконкому. На початку обговорення конкретного питання. Скажімо, ми готуємо до розгляду на сесії велике й важливе для області питання — програма приватизації. Які відбуваються дискусії, як ламаються списи! Хтось із вулиці випадково до нас потрапив, їй-Богу, подумав би, що вже порохом пахне. А під кінець надискутувались — і рішення визріває...

— І що ж ви запропонуєте сесії, яким шляхом піде приватизація?

— Зауважу відразу: ми за приватизацію обома руками. Швидку й ефективну. Та, яка йде, як мокре горить, роками, нас зовсім не влаштовує. Приклад — будь ласка!

З 202 великих промислових об'єктів області — 200 приватизовані через оренду з викупом. Аналіз показав: від приватизації саме в такий спосіб ефект — нульовий. Ми не отримали справжнього власника, на якого покладали стільки надій. Лише чотири відсотки приватизаційних сертифікатів населення залучено до власності. Викуповувалися підприємства практично за безцінь. Наш завод деревостружкових плит, експериментальний, пішов за 13 тисяч доларів США. Який у цього підприємства власник? Нікудишній — колектив заводу. В нього немає ні сил, ні коштів, щоб упровадити нові технології. Тобто і сам не гам, і другому не дам. Або взяти фабрику художніх виробів «Вінничанка». Її приватизували (оренда з викупом). Колектив отримав власність — коробку. П'ятий місяць тут ніхто не працює. Мине 2—3 роки при такому господарюванні, обладнання стане брухтом. Вироби фабрики, звичайно, неконкурентоспроможні, їх просто не братимуть. Що робить уже нині збанкрутілий так званий власник? Продає за безцінь свої акції тим, хто тримає основний пакет, в даному разі — генеральному директорові об'єднання Олегові Пугачову і К°. До речі, в руках Пугачова нині 2400 (!) акцій. І, звичайно, його не хвилює доля 1200 працівників, в основному жінок, які не мають ні роботи, ні зарплати.

Є у нас підприємство, яке приватизували 5 тисяч чоловік. 1,5 тисячі — уже звільнено. Їм повернули гроші, але чого вони були варті після такої інфляції? Буханку хліба — й ту не купиш! Щоб виправити це жахливе становище, ми й зупинили тимчасово приватизацію. Нині розробляється, і думаю — сесія облради підтримає, нова програма приватизації та корпоратизації. В чому вона полягатиме? В ній чітко визначатимуться ті об'єкти, які не приватизовуватимуться, які мають велику цінність для області. Вони триматимуть контрольний пакет акцій. Ми розподілятимемо пакети акцій так, щоб і населення залучалося до цього процесу, ставало власником. І подруге, об'єкти приватизації продаватимуться на аукціонах за реальними цінами, а отже, формуватиметься ринок вторинний. Приватизація на селі, паювання землі, основних і оборотних коштів, на нашу думку, розв'яже виробникові руки, стимулюватиме роботу в рослинництві, тваринництві...

— Багато чув про ваш виступ при Президенті на одній із нарад з головами облрад, який декого просто шокував. Перешіптувалися: «Так шо, Мельник закликає худобу пустити під ніж, ферми позакривати?»

— Мельник закликає селянина не вирізувати поголів'я, а виходити перш за все з економічної ефективності й доцільності. Мудрий хазяїн має утримувати стільки худоби, скільки потрібно. Першачку ж ясно: навіщо годувати 1000 корів, коли можна ту ж кількість молока брати з 500? І при цьому господар дбатиме, щоб у його череді були не просто роги й хвіст, а гарна елітна корова. Вона одна й замінить 10 зобіджених. Ситуація нині у нас така, що деякі колгоспи ніяк не можуть прогодувати таку прірву худоби. Молочне поголів'я занехаяне, кормів — катма. Який вихід? Колгосп укладає зі своїми селянами договір: передає їм на утримання корови, скажімо, за 2,5 тонни молока на рік. У голови колгоспу тепер не болить голова за корми, за ферму, де дах тече, худоба сита й доглянута, й доїться вона тепер не як коза... Селянин свою норму молока несе на колгоспний двір, а решту залишає собі. Всі задоволені. І взагалі годі смішити світ. Ті ж американці, німці скорочують череди великої рогатої худоби й нарощують виробництво свинини. Це ж скороспіла, малозатратна галузь. Вона в Україні абсолютно не розвивається.

Наша область отримує свинини лише 20—25 % від усього м'яса. А візьміть Одещину, Миколаївщину. Навіщо їм утримувати величезні череди корів, які дають по 2 літри молока на день? Чи не краще розвивати там свинарство? А молочного поголів'я тримати рівно стільки, щоб забезпечити свою область молоком, маслом, сиром. Отже, кріпко думати треба. А от на тій нараді при Президенті, про яку ви згадали і де я своїми думками ділився, голови деяких облрад просто не зрозуміли мене.

— Як сприйняли ці ідеї голови райрад, голови колгоспів вашої області? Були якісь непорозуміння?

— Коли поділився цими планами із своїми спеціалістами на одній із нарад (це було саме після першої сесії), чую — шум у залі. Виявляється, напочатку деякі зрозуміли це як заклик вирізати худобу. Коли почали розбиратися, що і до чого, все стало на свої місця. Провели кілька семінарів із головами Рад, на місцевому каналі телебачення виступали провідні спеціалісти області. Під час особистих зустрічей в районах не траплялося непорозумінь. Та й звідки їм узятися, коли тепер у хазяїна розв'язані руки? За грамотних, підкутих професіоналів, котрі вміють рахувати затрати свого господарства, не боюся. А деяким (є, на жаль, у нас і такі) доведеться добряче попрацювати головою, щоб не втрапити до боргової ями. Треба чітко усвідомити, де межа банкрутства, і вчасно позбутися непродуктивної худоби. Наступний крок — нарощування зернових культур, а вже потім можна подумати про молочне поголів'я. І починати треба з 20—30 елітних корів. Тільки так, на мою думку, можна врятувати наше село, яке скочується до прірви.

Взяв інтерв'ю Віталій СОЛОНЕЦЬ.

Чого прагнуть орендарі

Позачерговий IV з'їзд Спілки орендарів і підприємців прийняв резолюцію, у якій констатував, що рішення Верховної Ради України від 29 липня 1994 р., які призупиняють підписання договорів оренди з викупом, немотивовані, розходяться з продекларованою депутатами у їх передвиборчій кампанії підтримкою прав трудових колективів на власність.

Незважаючи на те, що потенціал орендних відносин повністю не використовується через дискримінаційні обмеження у розподільчій політиці держави, фіскальне оподаткування, орендні та колективні приватизовані підприємства на сьогодні — основна противага наростанню економічної кризи та соціальної нестабільності. Вони забезпечують роботою близько 2,5 млн трудящих.

Делегати з'їзду висловили обурення спробами владних структур та економічних відомств перекласти вину за провал програми приватизації на орендні та колективні приватизовані підприємства, зрив сертифікатної приватизації. Не орендарі, а непослідовна економічна політика уряду призвели до знецінення майнового сертифікату, астрономічної заборгованості підприємств, що приватизуються, символічних дивідендних виплат, — говориться в резолюції.

Визнано, що проект Закону України «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про оренду майна державних підприємств і організацій» підготовлено на низькому кваліфікаційному рівні. Водночас майбутній закон:

надає право орендодавцеві приймати рішення про приватизацію держмайна, переданого в оренду, всупереч раніше укладеним договорам;

створює правові підстави для відмови трудовому колективу в оренді державного майна;

безпідставно забороняє оренду державного майна з викупом;

беспрецедентно передає законодавчі функції Фонду державного майна;

створює механізм подальшого знецінення невикористаних приватизаційних сертифікатів. А тому не може бути рекомендований для прийняття Верховною Радою.

Окрім того, адміністративні дії з боку держави як орендодавця та пропоновані зміни до законодавства про оренду не можна розцінити інакше як порушення:

Міжнародного пакту про економічні, соціальні і культурні права в частині ст. 6 (визнання державою права людини заробляти на життя вільно вибраною працею і обов'язок держави сприяти реалізації цього права) та ст. 11 (право на достатній рівень життя і обов'язок держави сприяти в його реалізації);

Конвенції про дискримінацію в сфері праці і занять;

Конвенції про політику в сфері зайнятості.

З'їзд підтримав намір Президента України радикалізувати економічні реформи та побудувати соціально орієнтовану економіку, а також звернувся до Верховної Ради України з проханням утримуватися від розгляду законопроекту «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про оренду майна державних підприємств та організацій», внесеного урядом, як такого, що не відповідає реаліям розвитку соціально-економічних процесів у країні та суперечить багатьом законодавчим актам України.

Раді СОПУ доручено продовжити консультації з Кабінетом міністрів та Фондом держмайна України щодо доопрацювання законодавчого врегулювання орендних відносин та приватизації державного майна на виконання Декрету Кабінету міністрів України «Про приватизацію цілісних майнових комплексів державних підприємств і організацій, переданих в оренду».

Орендним колективам рекомендовано продовжувати роботу щодо приватизації орендованого майна відповідно до укладених договорів, використовуючи норми чинного законодавства та всі можливі засоби, у тому числі звертання до арбітражного суду. У разі порушення чинного законодавства орендавцем, інформувати Адміністрацію Президента, Верховну Раду України, народних депутатів відповідних виборчих округів, а також СОПУ.

Делегати з'їзду закликали орендарів та підприємців України до консолідації з метою сприяння захисту їх економічних і соціальних прав та інтересів, розширення організаційних можливостей СОПУ.

Генеральній дирекції СОПУ доручено оперативно інформувати колективи орендних та приватизованих підприємств щодо змін політики владних структур у питаннях орендних відносин та приватизації держмайна трудовими колективами.

На з'їзді висловлена готовність орендарів, колективних власників і підприємців України до конструктивної співпраці з владними структурами для доробки законодавчих та нормативних документів, які сприяли б подальшому підвищенню ефективності в діяльності орендного сектора, зміцненню української економіки, поглибленню економічних реформ.

(Вл. інф.).

У комісіях Верховної Ради України

Вибачаться, та ще й заплатять

Якщо законопроект про порядок відшкодування шкоди, заподіяної громадянинові незаконними діями органів дізнання, попереднього слідства, прокуратури і суду, стане Законом, Україна зробить ще один крок у належному захисті основних людських прав і свобод. Адже досі ми є частими свідками ситуацій, коли правоохоронні органи незаконно затримують громадянина, скільки їм заманеться тримають на казенних харчах у «каталажці», потім випускають, бо з'ясовується, що підстав так чинити не мали. У кращому разі, вибачаться, в гіршому — пригрозять, аби мовчав. А те, що ви в тій каталажці зазнали розладів здоров'я, психіки, були одірвані від роботи, сім'ї, — то ваші проблеми...

Цей законопроект наш парламент прийняв у першому читанні і, висловивши доповнення, зауваження, одіслав на доопрацювання. Яка його доля, що із депутатських пропозицій враховано, а що ні? Про це наш кореспондент попросив розповісти завідувача секретаріату постійної Комісії з питань законності і правопорядку Верховної Ради України, заслуженого юриста України Георгія АГАФОНОВА.

— Насамперед зазначу, що цей законопроект під час розгляду його на сесійному засіданні народні депутати загалом сприйняли позитивно. А висловлені ними численні пропозиції ми так чи інакше врахували майже усі. Приклади можна наводити, починаючи вже з першої статті. Її зміст істотно перероблено у дві майже цілком нові статті. В них ми передбачили відшкодування потерпілому шкоди у зв'язку не лише з його незаконним засудженням, а й з іншими неправочинними діями. Такими, зокрема, як незаконне проведення щодо громадянина оперативно-розшукових заходів, передбачених законами «Про оперативно-розшукову діяльність» та «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю». У цьому разі, якщо протягом 6 місяців після проведення щодо громадянина таких заходів не було прийнято рішення про порушення за їх результатами кримінальної справи або ж таке рішення було скасовано, то громадянин має право звернутися до суду з позовом про відшкодування завданих йому збитків.

Законопроект передбачає відшкодування шкоди, заподіяної громадянинові внаслідок і таких незаконних діянь, як притягнення до кримінальної відповідальності, взяття й утримування під вартою, накладення адміністративного стягнення у вигляді адмінарешту і виправних робіт, конфіскація майна в адміністративному порядку, грошовий штраф та деяких інших подібних дій.

— Яким чином скривдженому громадянинові повертатимуть неотриманий ним заробіток чи інші грошові доходи, цінні папери, витрати на юридичні-адвокатські послуги чи незаконно витребувані штрафи, в принципі, зрозуміло. А як, скажімо, повертатимуть йому одібрану квартиру чи хату, яку надали вже іншому громадянинові? Чи не буде тут закладено непорозумінь, котрі виникли після прийняття Закону про реабілітацію жертв політичних репресій?

— У першому варіанті проекту закону зазначалося, що житло повертається громадянинові в натурі, а за неможливості цього — у вигляді грошей. Однак на справедливу вимогу депутатів ми змінили це положення. За новою редакцією, якщо це житло збереглося як таке, то хто б його не займав, воно має бути повернуто потерпілому.

Грошову компенсацію за житло може бути видано громадянинові, якщо воно не збереглося в натурі або ж якщо на це є згода громадянина. Вартість цього житла встановлюється за ринковими цінами на момент звертання громадянина.

Переконаний, що це буде максимально демократична норма.

— Винесений на обговорення Верховною Радою законопроект передбачав ще одне досить важливе положення-нововведення: відшкодування потерпілому не лише матеріальних, а й моральних збитків. І це правильно, бо якщо, скажімо, людину притягали до кримінальної відповідальності, але справа до суду не дійшла, то цій людині все одно було завдано ще й моральної шкоди — проти неї висували звинувачення, так чи інакше ставили у стресові ситуації, а то й, дивись, її ім'я з'явилося на газетних шпальтах під рубрикою «Кримінальна хроніка»...

— Так. Розглянутий у першому читанні проект вперше передбачає відшкодування моральної шкоди громадянинові, який зазнав незаконних дій з боку органів дізнання, попереднього слідства чи суду. Якщо раніше про відшкодування моральної шкоди не було навіть мови, а матеріальне відшкодування обмежувалося лише виплатою заробітної плати і то всього за кілька місяців перебування під вартою, то цей проект прямо передбачає обов'язок держави сплатити людині моральну шкоду. Нещодавно Верховний Суд України вніс до Верховної Ради законопроект, який передбачає визначення можливих розмірів такої шкоди в грошовому вимірі.

— Георгію Івановичу, чимало списів зламано довкола питання про те, хто ж має відшкодовувати потерпілому завдані йому збитки — з своєї кишені держава, на яку потім має працювати злочинець, чи безпосередньо з кишені злочинця? Як відомо, зрушень у цьому плані так і немає. Потерпілий змушений чекати, доки злочинець у місцях позбавлення волі заробить гроші. З чиєї ж кишені передбачає відшкодування збитків цей законопроект?

— Справді, ідея відшкодування шкоди потерпілому державою з наступним регресним стягуванням нею коштів із злочинця існує. Але, на жаль, реальної економічної можливості втілення цієї ідеї у життя сьогодні немає.

У даному ж випадку, під час розгляду цього питання на сесії, депутати висловили пропозицію, щоб завдані потерпілому збитки відшкодовували за рахунок винних у цьому працівників правоохоронних органів — слідчих, дізнавателів, прокурора чи судді. Після дискусії і на сесії, і в комісії ми дійшли висновку, що робити цього не можна. Якщо поставити працівника правоохоронного органу у такі рамки, коли будь-яка його помилка призведе його ще й до матеріальних збитків, то в цих органах просто нікому буде працювати. Інша справа, коли буде встановлено, що цей працівник діяв зі злим умислом. Тоді він має понести покарання згідно з Кримінальним кодексом і матеріальні збитки сплатити із своєї кишені.

Наша комісія доопрацювала законопроект і внесла його на розгляд Верховної Ради у другому читанні. Сподіваюсь, що його буде розглянуто найближчим часом.

Інтерв'ю взяв Анатолій БЕНЬ.

Не за посади, а за заслуги

Нещодавно Верховна Рада України прийняла в першому читанні Закон України «Про пенсії за особливі заслуги перед Україною». Редакція попросила прокоментувати цей факт Аркадія Клименка, відповідального працівника апарату Кабінету Міністрів, який відає питаннями соціального захисту пенсіонерів, інвалідів та ветеранів.

В усьому світі, починаючи з найрозвиненіших країн і до молодих африканських держав, існує система пільг, спрямована на соціальний захист тих, хто становить інтелектуальну еліту нації. І не лише в далекому зарубіжжі, а й в усіх колишніх союзних республіках, які стали нині незалежними державами, прийнято закони про пенсії за особливі заслуги. В усіх, окрім України!

У нашій історії вже були спроби соціально захистити саме тих, хто складає найпродуктивнішу категорію населення. Було це ще до Великої Вітчизняної війни, і називалося не дуже популярним нині словосполученням — «персональні пенсії». Звичайно, до тих, хто мав на неї право, належала й тодішня номенклатура. Хоч серед неї було й багато корисних суспільству працівників. Але, крім номенклатури, на персональні пенсії тоді мали право й визначні фахівці народного господарства, раціоналізатори, політв'язні і лікарі, котрі постраждали під час боротьби з епідеміями.

А Закон про персональні пенсії, який мав чинність в Україні після війни, на мою думку, мав той недолік, що він не завжди дозволяв враховувати реальні заслуги. Траплялося, що для одержання цієї пенсії досить було певного строку перебування на керівній посаді незалежно від наслідків керівництва. Хоча дія цього закону поширювалася переважно все ж таки на тих, хто мав на це повне моральне право. Тривалий час максимальна персональна пенсія становила 140 крб. на місяць і лише згодом була збільшена до 160 крб. А основні пільги зводилися до 50-відсоткової оплати за квартиру, комунальні послуги, телефон, безкоштовного проїзду в міському транспорті. Тобто до таких пільг, які зараз мають усі ветерани війни і праці.

Але, зрештою, і цей закон був скасований.

Нещодавно в пресі з'явився відкритий лист на ім'я Президента України Л.Кучми та Голови Верховної Ради України О.Мороза, підписаний людьми, імена яких відомі всьому світові. Лист підписали, зокрема, льотчик-космонавт Віталій Жолобов, академіки Олександр Шалімов і Платон Костюк, народний артист Дмитро Гнатюк. У ньому порушувалось питання саме про недосконалість нині чинного пенсійного закону. Причому автори листа підкреслювали, що дбають зовсім не про себе, бо як Герої Радянського Союзу і Герої Соціалістичної Праці вони певними пільгами забезпечені.

І таких листів надходить дуже багато і до державних органів, редакцій газет і журналів. Тому Кабінет Міністрів України в порядку законодавчої ініціативи вніс до Верховної Ради України проект закону України «Про пенсії за особливі заслуги перед Україною». У проекті передбачено, що ці пенсії в індивідуальному порядку призначатимуться лише тим, хто зробив найбільший внесок у розвиток народного господарства, науки й культури нашої країни.

Проект цього закону за доповіддю віце-прем'єр-міністра України І.Кураса вже прийнято у першому читанні Верховною Радою. Під час його обговорення опозиція подала пропозицію внести до переліку тих, хто має право на призначення цих пенсій, вояків ОУН-УПА, колишніх політв'язнів, матерів-героїнь, які виховали по десять дітей і більше.

Постановою Верховної Ради України зобов'язано постійні комісії ВР подати свої зауваження до проекту закону.

Під час обговорення проекту було, зокрема, висловлено також пропозицію включити розділ про пенсії за особливі заслуги до загального пенсійного закону і тим самим доручити розгляд питань про їхнє призначення безпосередньо районним відділам соціального захисту населення (а не урядовій комісії, як це заведено в інших країнах СНД). Висловлю власну думку: навряд чи це доцільно. Адже ці пенсії мають призначатися в суто індивідуальному порядку. Як може районний відділ соціального захисту за всієї поваги до роботи, яку він виконує, визначити реальний внесок того чи того претендента в науку, виробництво, духовне життя? Як може дати оцінку діяльності міністра — чи справді він забезпечив успішне функціонування галузі або, навпаки, не справився зі своїми обов'язками?

Гадаю, що розв'язати ці складні питання — і кожного разу саме в індивідуальному порядку — може лише комісія, до якої увійдуть відповідальні працівники уряду, міністерств соціального захисту населення, юстиції, охорони здоров'я, фінансів, представники профспілок, громадськості.

Так, соціальна справедливість полягає зовсім не в тому, щоб і той, хто працює добре, і той, хто працює погано, мали однакову пенсію. Рівні мають бути лише, я сказав би, стартові умови: тобто кожному надаються однакові можливості заслужити право на найбільшу увагу з боку суспільства. А далі вже все залежить від нього самого.

Колонка власкора

Громадськість вибере герб

Виконком Чернівецької обласної Ради народних депутатів оголосив конкурс на кращий ескіз герба Буковини. В його розробці взяли участь провідні митці, історики, краєзнавці. З представлених робіт журі відібрало два кращі зразки герба, виконані художниками Орестом Криворучком та Володимиром Денисовим.

Але остаточно їх долю вирішать жителі Буковини. Згадані ескізи будуть надруковані в місцевих газетах, і, ознайомившись з ними, люди самі визначать кращий.

Літературні премії вручали в селі

У «Голосі України» вже сповіщалося про те, що колгосп «Буковина» Вижницького району спільно з обласною організацією Спілки письменників України заснував літературну премію імені Дмитра Загула — відомого українського поета, перекладача, громадського діяча, замордованого в сталінсько-берієвських концтаборах.

Цього року нею удостоєно поетесу Тамару Северню за збірки «Злам» та «Летить душа моя наївна...», викладача Чернівецького держуніверситету Богдана Мельничука за переклад книги Олександра Афанасьєва-Чужбинського «Нариси Дністра», канадського письменника українського походження Яра Славутича (Григорія Жученка) за літературознавчі публікації про Дмитра Загула в книзі «Розстріляне відродження», а також за вірші, звернуті до Буковини.

Урочисте вручення премії відбулося в селі Мілієвому Вижницького району — на батьківщині Д.Загула.

Лауреати провели відкриті уроки з української літератури в місцевій школі, прочитали свої твори.

Запізніле воскресіння

Є люди, які, створивши один шедевр, здобувають собі право на безсмертя. До таких, безперечно, належить і буковинський композитор Богдан Крижанівський, автор знаменитої пісні про Олексу Довбуша «Хто там опівночі...». Довгі роки ми не знали імені її автора, на усіх концертах вона оголошувалася народною. А на композитора чіпляли ярлик буржуазного націоналіста.

Богдан Крижанівський написав музику до 150 вистав, дві симфонії, дві симфонічні поеми, 40 романсів, 20 хорів, безліч різних пісень, інших творів.

У Чернівцях відбувся вечір пам'яті композитора.

Їхали полювати — перестріли бюрократи

На Буковині побувала група мисливців з Німеччини. Цього разу пополювати на вепрів та благородних карпатських оленів прибули не товстосуми, а прості баварські будівельники. Через Міністерство лісового господарства України та Головполювання вони власним коштом придбали дев'ять ліцензій.

У Глибоцькому районі мисливців прийняли за всіма законами гостинності: надали притулок, забезпечили харчуванням, влаштували, нехай і не королівське, та все ж захопливе полювання.

А ось у Путильському районі з цим, як мовиться, сталася «осічка». Місцеве керівництво довго не давало дозволу на відстріл дичини, кілька годин протримало спантеличених німців під дверима своїх кабінетів. Спрацював старий бюрократичний стереотип — ходять, мовляв, тут усякі!

Мало того, на гостей, які мали на руках усі потрібні документи, наслали для перевірки працівників міліції та Служби безпеки.

Нарешті, коли пролунав телефонний дзвінок від вищого обласного начальства, закордонних мисливців пустили в карпатські пущі. Полювання, хоча й було вдале, великого задоволення вже не дало: німці побачили, з ким мають справу, й тому навряд чи виявлять бажання знову навідатися на буковинський терен.

Василь БАБУХ.

Чернівецька область.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про облік окремих видів зовнішньоекономічних договорів (контрактів) в Україні

З метою скорочення дефіциту державного бюджету України, здійснення контролю за додержанням порядку розрахунків у іноземній валюті, забезпечення обліку окремих видів зовнішньоекономічних договорів (контрактів) згідно зі статтею 9 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» в умовах лібералізації експортних операцій в Україні та відповідно до пункту 7-4 статті 114-5 Конституції України ПОСТАНОВЛЯЮ:

1. Запровадити облік (реєстрацію) окремих видів зовнішньоекономічних договорів (контрактів), які укладені суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності України всіх форм власності та предметом яких є:

товари, експорт (імпорт) яких здійснюється відповідно до міжнародних договорів України про торговельно-економічне співробітництво, укладених від імені уряду та центральних органів державної виконавчої влади;

товари, відносини з реекспорту яких регулюються чинним законодавством України та міжнародними договорами України;

товари походженням з України, щодо яких міжнародними договорами України передбачено добровільні обмеження експорту з метою запобігання демпінгу;

товари походженням з України, щодо яких здійснюються антидемпінгові процедури;

товари походженням з України, імпорт яких до інших держав квотується, контингентується, ліцензується відповідно до законодавства цих держав або нормативних актів економічних угруповань, митних союзів;

товари походженням з України, експорт яких здійснюється у рамках бартерних (товарообмінних) операцій чи операцій з зустрічною торгівлею.

Переліки товарів, зазначених у абзацах другому—шостому частини першої цієї статті, визначаються Міністерством зовнішніх економічних зв'язків України.

2. Затвердити Положення про порядок реєстрації окремих видів зовнішньоекономічних договорів (контрактів) (додається).

Установити, що реєстрацію зовнішньоекономічних договорів (контрактів) здійснює Міністерство зовнішніх економічних зв'язків України та уповноважені ним органи. Облік зовнішньоекономічних договорів (контрактів) здійснює Міністерство зовнішніх економічних зв'язків України.

3. Митне оформлення товарів, зазначених у статті 1 цього Указу, здійснюється лише за наявності картки реєстрації- обліку зовнішньоекономічного договору (контракту), яка видається у визначеному порядку.

4. Установити, що нормативні акти, прийняті Міністерством зовнішніх економічних зв'язків України на виконання цього Указу, набирають чинності з дня їх підписання та підлягають дальшій державній реєстрації у визначеному порядку.

5. Міністерству зовнішніх економічних зв'язків України:

визначити та опублікувати у двотижневий строк у газеті «Урядовий кур'єр» переліки товарів, зазначених у абзацах другому—шостому частини першої статті 1 цього Указу, і забезпечувати опублікування наступних змін до таких переліків;

надавати Державному митному комітету України, Головній державній податковій інспекції України та Міністерству статистики України відомості щодо зареєстрованих зовнішньоекономічних договорів (контрактів).

6. Державному митному комітету України:

надавати щомісячно Національному банку України та уповноваженим ним банкам, Міністерству статистики України, Головній державній податковій інспекції України відомості щодо митного оформлення товарів, експорт (реекспорт) яких здійснюється відповідно до зареєстрованих зовнішньоекономічних договорів (контрактів);

подавати до 20 числа кожного місяця Міністерству зовнішніх економічних зв'язків України інформацію щодо митного оформлення товарів, експорт (реекспорт) яких здійснюється відповідно до зареєстрованих зовнішньоекономічних договорів (контрактів), у якій зазначати стосовно кожного контракту: код ЗУКПО, номер картки реєстрації-обліку зовнішньоекономічного договору (контракту), номер і дату оформлення вантажної митної декларації, кількість товару, код одиниці виміру, вартість товару в доларах США, код держави-імпортера, код ТН ЗЕД.

7. Головній державній податковій інспекції України інформувати щоквартально Міністерство зовнішніх економічних зв'язків України про ненадходження в установлені строки виручки резидентів у іноземній валюті або зустрічної поставки товарів за імпортом при здійсненні бартерних (товарообмінних) операцій.

8. Державному митному комітету України та Головній державній податковій інспекції України входити до Міністерства зовнішніх економічних зв'язків України з поданням про застосування згідно з законодавством України до суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності санкцій, зазначених у статті 37 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність».

9. Цей Указ набирає чинності з дня його підписання.

Президент України Л.КУЧМА.

м.Київ, 7 листопада 1994 року.

Положення про порядок реєстрації окремих видів зовнішньоекономічних договорів (контрактів)

1. Це Положення визначає порядок реєстрації окремих видів зовнішньоекономічних договорів (контрактів).

2. Реєстрації підлягають зовнішньоекономічні договори (контракти), укладені суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності України всіх форм власності, предметом яких є товари, зазначені у переліках, що затверджуються в установленому порядку Міністерством зовнішніх економічних зв'язків України.

3. Для реєстрації зовнішньоекономічного договору (контракту) суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності України, який є стороною контракту, подає такі документи:

інформаційну карту зовнішньоекономічного договору (контракту) за формою, що встановлює Міністерство зовнішніх економічних зв'язків України;

оригінал зовнішньоекономічного договору (контракту) та його копію, завірену в установленому порядку керівником суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності. У разі, якщо зовнішньоекономічний договір (контракт) підписаний фізичною особою, його копія засвідчується в установленому порядку;

документ про оплату послуг за реєстрацію зовнішньоекономічного договору (контракту).

У разі, коли суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності України, який звернувся за реєстрацією, доручає виконання зовнішньоекономічного договору (контракту) іншому суб'єкту зовнішньоекономічної діяльності України, подається також оригінал договору доручення та його копія, завірена в порядку, передбаченому абзацом третім цього пункту.

Оригінали зовнішньоекономічного договору (контракту) та договору доручення повертаються після розгляду матеріалів суб'єктові зовнішньоекономічної діяльності України, який звернувся за реєстрацією.

У разі потреби органи реєстрації можуть вимагати інші необхідні документи.

Відповідальність за достовірність інформації, наведеної у документах, поданих для реєстрації, несе керівник суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності України або фізична особа, яка є таким суб'єктом.

4. Інформація, наведена у документах, поданих для реєстрації зовнішньоекономічного договору (контракту), не підлягає розголошенню. Розголошення такої інформації тягне за собою відповідальність згідно з чинним законодавством України.

5. Орган реєстрації розглядає подані для реєстрації зовнішньоекономічного договору (контракту) документи протягом 20 календарних днів, починаючи з дати звернення за реєстрацією.

За результатами розгляду орган реєстрації приймає рішення про реєстрацію зовнішньоекономічного договору (контракту) або про відмову у такій реєстрації.

6. Документом, що підтверджує реєстрацію зовнішньоекономічного договору (контракту), є картка реєстрації-обліку зовнішньоекономічного договору (контракту).

Картка реєстрації-обліку зовнішньоекономічного договору (контракту) видається суб'єкту зовнішньоекономічної діяльності України у двох примірниках. Перший примірник такої картки суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності залишає у митних органах після митного оформлення відповідних товарів, другий примірник залишається у суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності України.

Форму та порядок заповнення картки реєстрації-обліку зовнішньоекономічного договору (контракту) визначає Міністерство зовнішніх економічних зв'язків України.

7. У реєстрації зовнішньоекономічного договору (контракту) може бути відмовлено, якщо:

подано не всі документи, передбачені пунктом 3 цього Положення;

умови зовнішньоекономічного договору (контракту) не відповідають законодавству України;

до суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності України, який звернувся за реєстрацією зовнішньоекономічного договору (контракту), застосовано санкції згідно зі статтею 37 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність»;

існує заборона з боку іноземних держав щодо ввезення на їх митну територію відповідних товарів походженням з України;

вичерпано імпортні квоти (контингенти), установлені іноземними державами, митними союзами на ввезення відповідних товарів походженням з України;

до іноземного контрагента суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності України застосовано режим індивідуального ліцензування згідно зі статтею 37 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність»;

є офіційна інформація щодо порушення суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності законодавства України.

Рішення про відмову у реєстрації зовнішньоекономічного договору (контракту) видається суб'єкту зовнішньоекономічної діяльності України, який звернувся за реєстрацією, і повинно містити підстави такої відмови.

8. Суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності України, який звернувся за реєстрацією зовнішньоекономічного договору (контракту), оплачує послуги за реєстрацію у розмірах, які визначає Міністерство зовнішніх економічних зв'язків України.

9. Картка реєстрації-обліку зовнішньоекономічного договору (контракту) дійсна для митного оформлення товарів, які є предметом відповідного договору (контракту), до кінця поточного календарного року і втрачає чинність після здійснення митного оформлення товарів, що експортуються, у повному обсязі, передбаченому договором (контрактом).

Картка реєстрації обліку зовнішньоекономічного договору (контракту) достроково втрачає чинність у разі виникнення підстав, передбачених абзацами третім—восьмим пункту 7 цього Положення. У цьому випадку Міністерство зовнішніх економічних зв'язків України вносить відповідне подання до Державного митного комітету України або Головної державної податкової інспекції України.

10. Внесення змін і доповнень до картки реєстрації-обліку зовнішньоекономічного договору (контракту) не допускається.

11. Переоформлення картки реєстрації-обліку зовнішньоекономічного договору (контракту) здійснюється в порядку, передбаченому цим Положенням для реєстрації окремих видів зовнішньоекономічних договорів (контрактів).

Глава Адміністрації Президента України Д.ТАБАЧНИК.

РОЗПОРЯДЖЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про комісію з перевірки порядку утворення та діяльності корпорації «Республіка» та концерну «Славутич»

Зважаючи на результати переговорів делегацій України і Республіки Туркменистан щодо погашення боргу уряду України за 1993 рік та оплати Україною поставок Туркменистаном і транспортування природного газу в 1994 році та у зв'язку з Указом Президента України від 7 вересня 1994 року № 504 «Про заходи щодо забезпечення валютного та експортного контролю»:

1. Утворити комісію з перевірки порядку утворення та діяльності корпорації «Республіка» та концерну «Славутич» (далі — комісія).

2. Затвердити персональний склад комісії (додається).

3. Комісії до 1 грудня ц.р. провести комплексну перевірку порядку та умов утворення і діяльності корпорації «Республіка» та концерну «Славутич», а також здійснення контролю за цим відповідними органами.

Надати комісії право одержувати всі необхідні матеріали, пов'язані з утворенням та діяльністю корпорації «Республіка» та концерну «Славутич», а також залучати до роботи комісії незалежних експертів.

Президент України Л.КУЧМА.

м.Київ, 7 листопада 1994 року.

Склад комісії з перевірки порядку утворення та діяльності корпорації «Республіка» та концерну «Славутич»

МАРЧУК Євген Кирилович — перший віце-прем'єр-міністр України, голова комісії

ОСИКА Сергій Григорович — міністр зовнішніх економічних зв'язків України, заступник голови комісії

ДЕРКАЧ Андрій Леонідович — заступник керівника Контрольної служби Президента України

КУЗНЄЦОВ Володимир Олексійович — керівник Управління з питань економіки Адміністрації Президента України

МИРОШНИЧЕНКО Едуард Анатолійович — виконуючий обов'язки голови Державного митного комітету України

ОНОПЕНКО Василь Васильович — міністр юстиції України

ПІДПАЛОВ Леонід Васильович — заступник глави Адміністрації Президента України.

Глава Адміністрації Президента України Д.ТАБАЧНИК.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про створення Міністерства вугільної промисловості України

З метою вдосконалення управління вугільною промисловістю **постановляю:**

1. Створити Міністерство вугільної промисловості України на базі Державного комітету України по вугільній промисловості, що ліквідується.

2. Кабінету Міністрів України:

подати у місячний строк проект Положення про Міністерство вугільної промисловості України;

ужити відповідних заходів, пов'язаних з ліквідацією Державного комітету України по вугільній промисловості.

3. Установити, що дія Указу Президента України від 21 лютого 1994 року № 61 «Про додаткові заходи щодо делегування Дніпропетровській, Донецькій, Запорізькій, Луганській обласним державним адміністраціям повноважень щодо управління майном, що перебуває у загальнодержавній власності» не поширюється на підприємства і організації, які належать до сфери управління Міністерства вугільної промисловості України.

4. Цей Указ набирає чинності з дня його підписання.

Президент України Л. КУЧМА.

м.Київ, 9 листопада 1994 року.

СТАБІЛІЗАЦІЯ, ПОТІМ РЕФОРМИ: ПОМИЛКА ЧИ ПОПУЛІЗМ?

Сьогодні кожен з нас не просто дає оцінку діям уряду та Національного банку з цінової політики й уніфікації курсу карбованця. Питання постає значно ширше. Ми або за реалізацію курсу реформ, з програмою яких виступив Президент, або ні. Третього, як то кажуть, не дано.

Річ у тому, що буквально відразу після відкритого проголошення Президентом Л. Кучмою у Верховній Раді курсу на радикальне реформування економіки в окремих засобах масової інформації почали ялозити тезу про те, що нам слід на першому етапі досягти загальної стабілізації в країні та в економіці й лише по тому братися до реформ.

Причому під стабілізаційними заходами розуміють набір суто командно-адміністративних заходів. Це жорстке фіксування цін з цілковитої більшості промислової продукції та продовольства, максимальне квотування та ліцензування експорту, запровадження фіксованого курсу карбованця, повернення до Держпостачу та держзамовлення, реалізація величезної системи дотацій підприємствам і галузям, мораторій на приватизацію тощо. Все це уявляється не як підготування до початку реформ, а як спроба реанімації старої командно-адміністративної системи. Та це вже неможливо зробити з багатьох причин, навіть суто технічного й організаційного характеру.

Лібералізація цінової політики — це вимушений захід, спрямований на скорочення бюджетного дефіциту. Він має значно послабити тиск дотацій на бюджет і в такий спосіб знизити темпи інфляції.

Західні економісти часто наводять приклад, у якому порівнюють нашу економіку з автомобілем з порожнім та дірявим бензобаком перед крутим підйомом. Ви — кажуть — просите заправити вам бензобак бензином, обіцяєте виїхати на гору, заправитися там, повернутися і повернути борг. Та ми чудово бачимо й розуміємо, що скільки вам до бензобаку бензину не лий, ви ніколи на ту гору не піднiметеся, бо все пальне відразу ж виливається на асфальт. Треба спочатку залатати діри в бензобаці, й лише тоді вам можна допомогти заправитися з достатньою певністю, що ви подолаєте цей узвіз. За відповідник бензобака виступає наш бюджет з величезним дефіцитом. Скільки кредитів ми не отримаємо, але якщо не буде ліквідовано величезний дефіцит нашого бюджету, наша держава не навчиться жити за коштами, всі гроші, як і до того, підуть у пісок.

Нам сьогодні не потрібно намагатися ввести в оману людей, пообіцявши їм, що зростання зарплатні, пенсій, усіляких компенсаційних виплат цілком компенсують зростання цін. Яка не є гірка правда, та треба її сказати. А суть її полягає в тому, що в умовах спаду обсягів виробництва просто неможливо втримати на сталій висоті рівень споживання. Наприклад, якщо якась родина вирощує у себе на зиму 300 кг картоплі щороку, а цього року з огляду на неврожай зібрала лише 200 кг, і грошей для додаткової купівлі на ринку нема, то вона змушена буде знизити обсяг споживання картоплі на третину.

Тому уряд мусить докласти щонайбільших зусиль для по-

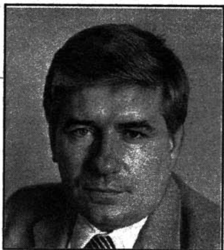

м'якшення наслідків лібералізації цін випереджувальним сплачуванням зарплатні, пенсій та компенсацій. Причому всі ці виплати мусять бути взяті урядом під щонайжорсткіший контроль. Щоб не вийшло так, що якісь комерційні банки прокрутять належні населенню виплати в спекулятивних операціях, а людям не те що не сплатять їх раніше, а ще й затримають на місяць-півтора.

Якщо скористатися з термінології кінематографа, спробуймо відмотати плівку на три роки назад. У той час економічна ситуація в Україні була найкраща порівняно з усіма колишніми республіками Союзу. Тобто стартові умови для початку реформ у нас були кращі за всіх. Минуло три роки. Сьогодні економічна ситуація в Україні стала, м'яко кажучи, кепська. Чому? Та тому й лише тому, що ми протягом трьох років практично жодних суттєвих економічних перетворень не зробили. Ми ліквідували державне управління економікою, а ринкові механізми не ввімкнули. Астрономічний дефіцит бюджету, приватизація на нулі, структурна перебудова і не розпочиналася. Ми весь час боялися, щоб чогось з реформ не вийшло. І більше думали про заморожування та консервацію становища, що склалося, ніж про реформування.

Так, справді, реформи — це певний ризик, за якого не уникнути й болючих моментів. Адже навіть під час життєво необхідної реорганізації невеликого підприємства не можуть бути задоволені всі члени трудового колективу. Якийсь відділ ліквідовується, хтось позбавляється м'якого крісла. А ми ж провадимо колосальну реорганізацію всієї нашої системи господарювання. Але іншого виходу немає. Треба йти вперед, і що швидше, то краще.

Для того, щоб розірвати порочне кризове коло і прорватися в новий економічний простір, потрібні щонайменше чотири складники:

програма радикальних реформ;

політична воля керівництва країни в її реалізації, бо доведеться вживати досить непопулярних і жорстких заходів;

підтримка народу;

інвестиції, передусім для структурної перебудови економіки.

На превеликий жаль, доводиться констатувати той факт, що у нас склалася деформована погіршена структура суспільного виробництва в країні з різким переважанням підприємств військово-промислового комплексу, важкої індустрії, видобувної промисловості. Причому свого часу ми самі до цього доклали рук, коли намагалися будувати на своїй території вищезазначені підприємства, а в східноєвропейських країнах розвивати обробну, легку індустрію, сферу послуг та інше. І коли хтось років 8—10 тому повертався з поїздки до Угорщини, Чехословаччини, НДР і казав, що в них там багато високоякісних одягу, взуття, ми багатозначно стверджували: до чого тут ганчір'я, до чого тут взуття. Головне — верстати, обладнання, сировина, озброєння. І це головне — у нас.

Минув час. Змінилася політична карта світу. Не стало соціалістичної співдружності. Розпався Радянський Союз. Чому ж простіше, з меншими витратами пішли реформи в східноєвропейських країнах? Та тому, що в них немає такої жорсткої потреби в проведенні глибокої структурної перебудови, що вимагає колосальних фінансових ресурсів. Верстати, обладнання, турбіни, літаки, зброя виробництва наших промислових підприємств не знаходять збуту. Треба змінювати структуру виробництва.

Для цього потрібні величезні інвестиції. Таких грошей сьогодні в Україні немає і найближчим часом не буде. Росія також не має таких коштів. Щодо кредитів Світового валютного фонду та Світового банку розвитку, то слід прямо сказати, що ці організації не є благодійні. І ті суми, які вони дають, нехай і на пільгових умовах, нам все одно доведеться повертати, та ще й з відсотками. З іншого боку, ці суми дуже незначні і можуть бути використані лише як первісний імпульс для реформ.

Тому головне завдання, гадаю, полягає в тому, щоб залучити приватні західні інвестиції до нашої економіки. І не треба боятися того, що в нас хтось усе скупить. Адже самі можемо визначити, в які галузі пустити західний капітал, якою буде його питома вага в тих чи тих підприємствах. Якщо західний інвестор вкладе гроші, то він буде кровно зацікавлений у максимальній ефективності їх використання, а для цього він залучить до України й передові західні технології. А це головне. Та однією з основних умов припливу приватних західних інвестицій є проведення радикальних ринкових перетворень.

Виходячи з принципу поділу властей, поділяючи позицію стосовно того, що проведення реформ є прерогативою суто виконавчої влади, хочеться висловити побажання щодо узгодженішої роботи парламенту й Кабінету міністрів.

І останнє. Народ чекає від усіх нас єдиної консолідованої політики в напрямі економічного оздоровлення країни. Причому, якщо буде консолідація зусиль усіх гілок влади, буде політична воля керівництва країни в реалізації програми реформ — буде й підтримка народу. Інакше, якщо Верховна Рада, Кабінет міністрів і вся президентська рать виглядатимуть, як лебідь, рак і щука у відомій байці Крилова, ми ніколи не зможемо витягнути нашого економічного воза з трясовини.

Михайло ЧЕЧЕТОВ,
народний депутат України, заступник голови Комісії з питань економічної політики та управління народним господарством Верховної Ради України.

ЗЕМЛЯ КИЄВА

Щотижня столична адміністрація отримує десятки листів з проханням виділити земельну ділянку. Попит на київську землю невпинно зростає. Та через ряд причин задовольнити його нині неможливо.

Велика політика, велика економіка, велика дипломатія — все це сьогодні є в Києві. До Києва торується більше та більше шляхів. І цілком очевидно, що цінність і ціна столичної землі зростатиме пропорційно подальшому розвиткові країни. Вже сьогодні володіти цією землею дуже привабливо, вже сьогодні — ажіотаж

Столиця ж до цього не готова. «Аналіз заявок на земельні ділянки за останні шість місяців показав, що, по-перше, попит на вільні ділянки неухильно зростає; по-друге, розпочався активний перерозподіл земель, що вже є в користуванні підприємств та організацій. Все це призводить до змін земельних відносин, часом не передбачених Земельним кодексом, — каже начальник Київського міського управління земельних ресурсів Олексій Панько. — Для приведення земельних відносин у відповідність з нинішніми потребами наше управління розробило і подало на розгляд Київради пакет нормативних документів, які, згідно із законом, конкретизують відносини між землекористувачами й містом, визначають порядок надання земельних ділянок юридичним та фізичним особам».

Особливої надії, що серйозні, фундаментальні земельні питання будуть Київрадою незабаром розглянуті та розв'язані, немає. Адже столичні депутати все ще не створили робочих комісій, і поміж ними комісію, яка б займалася землею. А тому поки що можливе лише вирішення питань поточних.

Нещодавно, наприклад, затверджено було надання ділянок в оренду посольствам В'єтнаму, Алжиру, Ірану, Китаю та Хорватії, також розв'язано інші земельні питання. До речі, дипломатичні місії — це також земельна проблема міста. В Києві нині понад 60 іноземних представництв. І якщо в США, наприклад, з нашого посольства беруть мізерну плату, то так мусимо чинити й ми (і чинимо — 1 долар за квадратний метр на рік). Звичайно, це вигідно державі, але не місту. І тому голова Київради Леонід Косаківський наполягає на тому, щоб збитки міському бюджету компенсувало Міністерство закордонних справ.

Та повернімося до питань, які можна було б розв'язати на рівні міста. В Києві досить поширеним явищем є самозахоплення вільних земель. Захоплювали їх завжди, але особливо активно роблять це останніми роками. Будують дачі, гаражі, павільйони, автозаправні станції. «В місті близько 500 гектарів землі — під самозахопленням, — знову пояснює Олексій Панько. — Причини: правовий нігілізм наших людей, і недосконалість законодавчої бази для ефективної боротьби із самозахопленням, і, відверто кажучи, небажання займатися цими питаннями керівництва, і відсутність спеціальної служби. Щоправда, в структурі міськуправління є відділ моніторингу і охорони земель, у якому працюють аж... 6 чоловік на ціле місто».

Сприяє самозахопленню і, хоч дивно, розумне, з метою раціонального використання землі рішення минулої Київради про заборону будівництва боксових гаражів. Отож автомобілісти, а саме вони найбільш полюбляють «нічийні» землі, ставлять гаражі незаконно. Сприяє цьому й складна процедура отримання земельної ділянки, і земельне безладдя у місті. До речі, для протидії «піратству» міськуправління подало до Київради пропозицію створити земельну інспекцію

А поки що земельне міськуправління розпочинає інвентаризацію ділянок, зайнятих одноповерховими металевими гаражами. За прогнозами спеціалістів, площа тих земель перевищує 1000 гектарів. Таке розкошування — результат колишніх помилок у містобудівній політиці. Не подумали свого часу про підземні (під будинками) гаражі, ані про гаражі багатоповерхові. От і маємо гаражний дефіцит плюс явно нераціональне використання столичної землі.

Існують й інші негаразди. Наприклад, 3000 гектарів займають підприємства, які, окрім шкідливих відходів, нічого столиці не дають. З боку міськуправління Київраді пропонується брати з них підвищену орендну плату. Адже місто забезпечує підприємства інженерними комунікаціями, витрачає кошти на соціально-побутове обслуговування, надає житло.

Проблема з проблем — купівля-продаж землі, один із наріжних каменів ринкових перетворень. Неможливість купити землю стримує іноземних інвесторів і підприємців: ніхто не хоче мати свою справу на «не своїй» землі. Розвивається і вітчизняний приватний бізнес, який, з огляду на перспективу, теж прагне землі приватної. Нещодавно в інтерв'ю нашій газеті Леонід Кравчук сказав: «...Мер Одеси продає землю, не дивиться на Верховну Раду... Місто продає землю під забудівлю...» Олексій Панько коментує цю інформацію таким чином: «Земельним кодексом України продаж землі не передбачено. І тому якщо таке десь відбувається — це порушення закону. Ніхто не повинен його порушувати. А тим більше — столиця». Отже, слово за Верховною Радою.

Поки що основною формою користування землею в Києві є оренда. Земельники сподіваються на новий Земельний кодекс. Громадяни — на Київраду. На що сподівається Київрада, сказати важко. З одного боку, вона не спроможна сформувати навіть виконком, а з іншого, — заперечує проти того, що голова Київради сам його сформував.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Точка зору

Пріоритет — рівноправне партнерство

НОТАТКИ ПРО СЬОГОДЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ УКРАЇНО-РОСІЙСЬКИХ ВІДНОСИН

Три роки існування незалежної України свідчать, що стосунки з Росією є для неї пріоритетом номер один. В стратегічному плані Україна обрала шлях переходу від залежності та підпорядкування до відносин рівноправних суб'єктів — незалежних держав. Відстоювання рівноправності в стосунках з Росією є головним політичним завданням України в її взаємодії з Москвою у найближчій перспективі.

Загальне тло взаємовідносин України з Росією визначене геополітичним становищем цих країн, а також історичними, економічними, воєнно-політичними, культурними, етно-демографічними вимірами. Обидві країни можна віднести до найбільших європейських держав, але їх особливість полягає в тому, що Росія є також світовою державою у Євразійському геополітичному просторі з притаманними цьому статусу особливими інтересами, тоді як Україна є державою виключно європейською, тобто її власні національні інтереси виявляють себе через призму загальноєвропейських інтересів.

Не викликає сумніву, що для України було б украй нерозважливо ставати «в позу» щодо стосунків з Росією і робити ставку виключно на Захід. Оптимальний варіант для України — це найтісніші контакти як із Заходом, так і з Росією одночасно, а не альтернатива: Захід — Схід.

Величезні матеріальні ресурси Росії так само необхідні для становлення суверенної економіки України, як і сучасні технології розвинених країн. Не слід забувати, що і найпередовіші країни світу користуються російським газом, лісом, нафтою та іншими природними багатствами. Не можна не зважати й на те, що Росія може найближчим часом перетворитись на могутню, економічно розвинену країну, і Україні набагато вигідніше буде мати поряд спільника, аніж суперника. В перспективі Україна може співробітничати з Росією практично в усіх галузях народного господарства і суспільного життя.

Звичайно, Росія, як і будь-яка інша держава, має свої власні інтереси і, зрозуміло, ставить їх вище за інтереси інших країн. Проте лише з цього факту не випливає неминучість зазіхань Росії на самостійність України. Україні нічого боятися Росії, коли вона мудро, розважливо буде вести свою внутрішню і зовнішню політику. Якщо найближчим часом не вдасться стабілізувати економічне становище в державі, а, значить, зняти соціальну напругу, створивши нормальні чи хоча б стерпні умови життя народу, Україна неминуче буде слабнути і втрачати свою незалежність, підпадати під вплив інших держав, хоче вона того чи ні.

З іншого боку, якщо Росія не зуміє вийти з внутрішньої кризи, вона може шукати способи пом'якшити своє внутрішнє становище за рахунок інших держав і перш за все України. За такої ситуації приводом до конфліктів між двома країнами може стати будь-яке питання, не тільки об'єктивне, а й надумане. Вже зараз деякі політологи та політики Росії стверджують, що сферою життєвих інтересів їхньої країни є вся територія колишнього Радянського Союзу. Це дуже небезпечна тенденція, яка буде посилюватися у разі безрезультативності намагань уряду Росії оволодіти ситуацією, переломити хід подій у бажаному для себе напрямі.

До основних об'єктивних чинників, що ускладнюють рівноправне співробітництво України з Росією, слід віднести такі:

З боку України це — незавершеність формування національної держави, відсутність або нерозвиненість низки її важливих інститутів; надмірна інтеграція народного господарства України з народним господарством колишнього СРСР і перш за все Росії; однобічна залежність від її джерел сировини; недостатньо розвинене почуття національної державності серед значної частини населення України, посилення комплексу меншовартості.

Проте найбільшою перешкодою на шляху становлення рівноправних міждержавних взаємин є позиція самої Росії.

Перше і, либонь, найголовніше полягає в тому, що серед населення РФ склалося і панує уявлення про Україну як органічну частину Росії. Слов'янська спорідненість обох народів сприяє посиленню таких уявлень. Особливо сильні такі мотиви в Москві, котра, будучи тривалий час столицею понадцентралізованої авторитарної держави, зробила все, щоб викликати в масовій свідомості стереотип центру, якому беззастережно підпорядковані всі регіони. Достовірно те, що й зараз в Москві не усвідомлена достатньою мірою нова реальність, і колишні республіки тією чи іншою мірою сприймаються як частини однієї країни, а не незалежні держави.

ПИРОЖКОВ Сергій Іванович — доктор економічних наук, член-кореспондент Національної академії наук України, директор Національного інституту стратегічних досліджень. Автор монографії «Трудовий потенціал у демографічному вимірі», наукової доповіді «Стратегії розвитку України: виклики часу та вибір» (у співавторстві, 1994), більш як 100 наукових статей з проблем демографічного, економічного та геополітичного розвитку України. В «Голосі України» свого часу надрукував статті «Геополітика та воєнна доктрина», «Крим в Україні».

Друга обставина полягає в тому, що після ейфорії, викликаної перемогою проти серпневого (1991 р.) путчу, російські демократи починають усвідомлювати значні втрати, пов'язані з розвалом СРСР. Якщо Україна та інші республіки отримали справжню державність, незалежність і право вільно розпоряджатися нею, то Росія (що прикривалася вивіскою СРСР) фактично втратила величезні території, майже половину населення, виявилася відгородженою від Заходу ще одним «поясом» держав (Україна, Білорусь, країни Балтії), і, отже, втрачає статус наддержави. Усвідомлення повною мірою цих реалій може викликати вибух шовіністичних настроїв у Росії, що становить загрозу для справжньої демократії, здатне призвести до зміни нинішнього керівництва на реакційне, схильне до агресивної політики щодо незалежних держав, насамперед України.

Ще один важливий чинник — внутрішня нестабільність в Росії, пов'язана з прагненням автономій здобути більшу самостійність, а то й незалежність. Занепокоєність у збереженні цілісності самої Росії дещо послаблює політику її керівництва щодо колишніх союзних республік. Очевидно, цей чинник у міру посилення російської державності та стабілізації внутрішнього становища буде слабшати. Тому Україна прагне скористатися послабленням тиску Росії для динамічного і водночас зваженого ствердження своєї незалежності.

Можна припустити й інший варіант: внутрішня нестабільність у Росії переросте в її фактичний розпад. Це тим більш вимагає негайного й поміркованого державно-економічного віддалення України від Росії. Якщо раніше шовіністичні настрої були притаманні переважно консервативним силам Росії, то зараз і ті, що називають себе демократами, дедалі більше скочуються на цю позицію. У перспективі не виключено їх зближення, а то й поєднання на грунті великодержавного націоналізму. Подібні настрої дедалі вагоміше впливатимуть на керівництво Росії, тим більше, що справді демократичний прошарок там незначний і нестійкий.

За цих умов головною метою політики Росії буде прагнення втримати Україну у сфері свого впливу, зберегти реальні важелі тиску на неї. Здійснюватися це буде, принаймні найближчим часом, ненасильницькими методами, що не виключає можливості заподіяння несподіваних «уколів» — різких, відносно короткочасних заходів та дій, спрямованих проти України як суверенної держави. Проте головним напрямом «завоювання» Росією України, як і інших республік колишнього СРСР, має бути втягування їх до нового Союзу через зміцнення СНД, поступове «м'яке» перетворення цього об'єднання із співдружності держав на державу співдружність. Для цього Росія висуватиме пропозиції щодо створення різноманітних органів СНД та розширення їх функцій. Зважаючи на реальну вагу Росії в СНД, такі органи, по суті, стануть провідниками її політики в цьому утворенні.

Але окрім об'єктивних чинників, на взаємовідносини України і Росії впливають і незаперечно впливатимуть у майбутньому суб'єктивні чинники, і насамперед розстановка сил в елітних частинах суспільства. (Під елітою у даному контексті мається на увазі суспільний прошарок, який має вплив на процес розробки і прийняття політичних рішень на державному рівні).

З цього приводу слід зауважити, що між Україною і Росією є істотні відмінності з точки зору стану елітних груп. Росія, по суті, успадкувала еліту СРСР, яка має значну історію становлення і багатий досвід функціонування на загальнодержавному рівні. Ця еліта також підтримує протягом тривалого часу тісні контакти з елітними групами інших держав. Тобто, вона представлена і більш-менш органічно заплетена у світову еліту. У стосунках з Україною, як і іншими колишніми республіками СРСР, значна частина російської еліти не відійшла від позиції зверхності і відчуття переваги.

Втім еліта Росії неоднорідна. Її можна класифікувати за різними ознаками. З точки зору взаємовідносин Росії і України, слід констатувати широкий спектр поглядів і позицій — від елітних груп, що насправді визнають існування Української держави і усвідомлюють необхідність дружніх рівноправних міждержавних стосунків, до тих, хто вважає Українську державу випадковим і тимчасовим явищем і готовий піти на будь-які кроки, в тому числі насильницькі, щоб ліквідувати цю «історичну випадковість».

Щодо еліти в Україні, то вона значно поступається російській як у кількісному, так і в якісному відношенні. Не будучи протягом тривалого часу самостійною державою, Україна не мала змоги виплекувати повноцінний елітний прошарок. Вона має обмаль людей, здатних мислити і діяти в загальнодержавному масштабі. Українська еліта ще не позбулася повною мірою почуття меншовартості порівняно з російською, хоча дається взнаки це почуття іноді зовсім у протилежному — в намаганні продемонструвати власну перевагу.

Сергій ПИРОЖКОВ,
директор Національного інституту стратегічних досліджень,
член-кореспондент НАН України.

(Далі буде)

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про невідкладні заходи щодо прискорення земельної реформи у сфері сільськогосподарського виробництва

З метою створення умов для рівноправного розвитку різних форм власності та господарювання на землі, вільного їх вибору громадянами України, посилення стимулювання праці та забезпечення на цій основі збільшення виробництва сільськогосподарської продукції та відповідно до пункту 7-4 статті 114-5 Конституції України **постановляю:**

1. Установити, що приватизація земель, які перебувають у користуванні сільськогосподарських підприємств і організацій, є невідкладним першочерговим заходом у здійсненні земельної реформи в Україні.

Передачу земель у колективну та приватну власність для виробництва сільськогосподарської продукції проводити на добровільних засадах, виходячи з того, що земля повинна належати тим, хто її обробляє.

2. Рекомендувати місцевим Радам народних депутатів за участю Державного комітету України по земельних ресурсах ужити заходів щодо прискорення передачі відповідно до земельного законодавства безплатно у колективну власність земель колективним сільськогосподарським підприємствам, сільськогосподарським кооперативам, сільськогосподарським акціонерним товариствам, у тому числі створеним на базі радгоспів та інших державних сільськогосподарських підприємств, трудові колективи яких виявили бажання одержати землю у власність.

Організаціям землеустрою здійснювати у якомога коротші строки поділ земель, які передано у колективну власність, на земельні частки (паї) без виділення їх у натурі (на місцевості).

Кожному члену підприємства, кооперативу, товариства видається сертифікат на право приватної власності на земельну частку (пай) із зазначенням у ньому розміру частки (паю) в умовних кадастрових гектарах, а також у вартісному виразі.

3. Установити, що право на земельну частку (пай) може бути об'єктом купівлі-продажу, дарування, міни, успадкування, застави.

4. Установити, що кожний член колективного сільськогосподарського підприємства, сільськогосподарського кооперативу, сільськогосподарського акціонерного товариства має право безперешкодно вийти з нього та одержати безкоштовно у приватну власність свою частку землі (пай) у натурі (на місцевості), що засвідчується державним актом на право приватної власності на землю.

Власники земельних ділянок можуть добровільно створювати на базі належних їм земельних ділянок спільні сільськогосподарські підприємства, асоціації, спілки, акціонерні товариства, інші кооперативні підприємства і організації, передавати ці ділянки у спадщину, дарувати, обмінювати, здавати під заставу, надавати в оренду і продавати громадянам України без зміни цільового призначення земельних ділянок.

Граничний розмір загальної площі земельної ділянки, що може бути у приватній власності громадянина, не повинен перевищувати норм, установлених Земельним кодексом України для селянських (фермерських) господарств.

5. Установити, що роботи, пов'язані з реформуванням земельних відносин, є першочерговими і обов'язковими для науково-дослідних, проектних та інших організацій незалежно від форм власності та відомчої належності.

6. Кабінету Міністрів України:

подати Верховній Раді України проекти законів з питань:

- зниження до 5 відсотків від суми договору ставки державного мита, що стягується при здійсненні купівлі-продажу земельних ділянок, — до 1 січня 1995 року;
- внесення змін та доповнень до Земельного кодексу України у зв'язку з цим Указом — до 15 січня 1995 року;
- внесення змін і доповнень до Цивільного кодексу України щодо реалізації права на земельну частку (пай) та передачі земельних ділянок (паїв) у спадщину, дарування, міни, купівлі-продажу — до 15 березня 1995 року;
- застави (іпотеки) земельних ділянок та їх оренди земельних ділянок — до 1 квітня 1995 року;

подати проекти указів Президента України з питань здійснення державного контролю за використанням і охороною земель, створення єдиної державної землевпорядної служби, заснування Земельного банку — до 15 січня 1995 року;

розробити та затвердити положення про порядок: паювання земель, що перебувають у колективній власності, виходу громадян з колективних сільськогосподарських підприємств, сільськогосподарських кооперативів, сільськогосподарських акціонерних товариств, у тому числі створених на базі радгоспів та інших державних сільськогосподарських підприємств, — до 15 лютого 1995 року;

забезпечити до 1 березня 1995 року розробку методики грошової оцінки земель;

виділяти кошти для здійснення робіт, передбачених цим Указом, придбання комп'ютерної техніки, геодезичних інструментів, транспортних засобів, які забезпечили б проведення земельної реформи.

Президент України
Л.КУЧМА.

м.Київ,
10 листопада 1994 року.

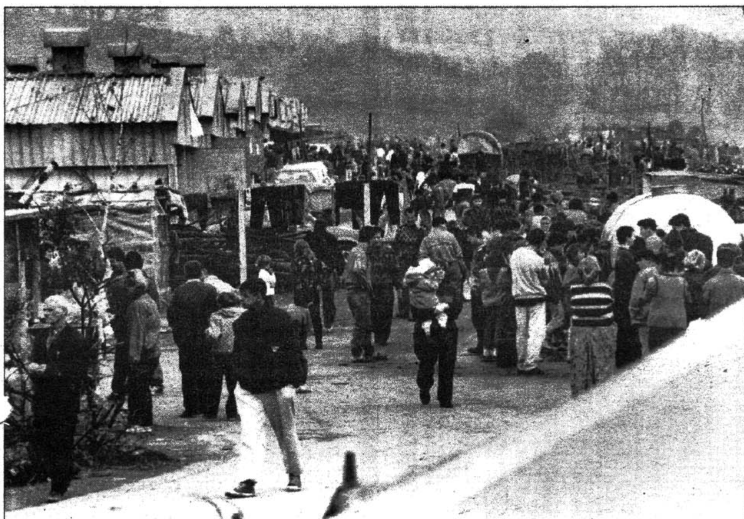

Ковток для спраглих від Укрбату

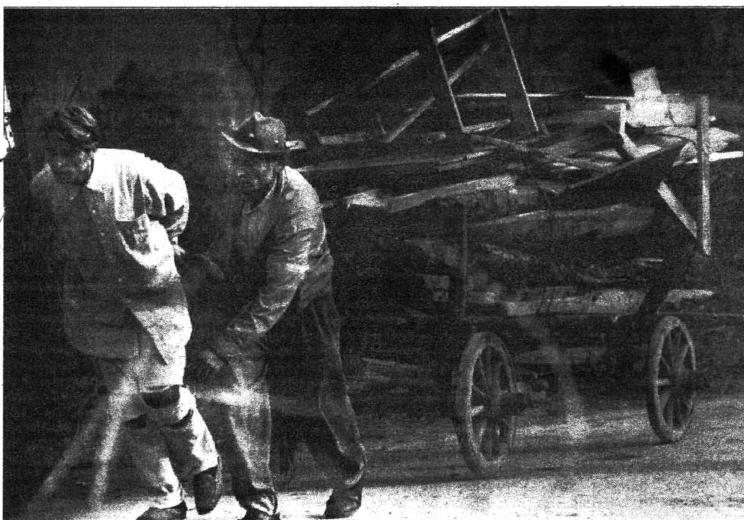

(Початок на 1-й стор.)

Сержант Сергій Борисенко та троє його підлеглих із роти капітана Анатолія Усатого і досі «керують» цим господарством. Хлопці розуміють свою необхідність, а тому й вирішили залишитися у військах ООН на другий термін.

Тому гостро відчувся біль слів заступника комбата з виховної роботи підполковника Валерія Батюка:

— Коли нам зателефонували і передали, що з трибуни нашого шановного парламенту було заявлено, ніби ми тут грабуємо та забираємо останнє у мусульман, я ладен був застрелитися. Це — грубе, безпідставне звинувачення. У таборі дуже важке становище, і наші військовослужбовці навпаки роблять усе можливе, щоб його пом'якшити.

Аби переконатися, що це справді так, офіцер зустрівся з лідером общини біженців Фікредом Абдіком та просив дати письмове підтвердження.

І такий документ, у якому дається висока оцінка усім українським хлопцям, подяка за доброту та співчутливість, існує.

Чи звучатиме з тієї самої трибуни вибачення за наклеп?..

Ігор МЕЛЬНИЧУК,
капітан, прес-служба
Міністерства оборони України.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Екс-Югославія.

Продиктовано в номер

Усі готуються до візиту українського Президента

У посольстві України у Вашингтоні відбулася зустріч новопризначеного посла України Юрія Щербака зі старшим директором Ради національної безпеки, спеціальним помічником Президента США Ніколасом Бернсом. У ході розмови обговорювалися питання підготовки і проведення на належному рівні державного візиту Президента України Леоніда Кучми до США. Н. Бернс підкреслив, що адміністрація США надає особливого значення майбутньому візиту і україно-американським переговорам на найвищому рівні. На думку Н. Бернса, майбутній державний візит Президента України до США надасть можливість значно поглибити двосторонні відносини і підняти на якісно новий рівень.

У ході розмови в посольстві України обговорювали коло питань, яким Президенти України і США нададуть особливої уваги під час переговорів у Білому домі. Тривала робота над документами, які плануеться підписати у ході візиту.

Американський посол у Дніпропетровську

У Дніпропетровську з робочим візитом побував Надзвичайний і Повноважний Посол США в Україні Уїльям Міллер. Він відвідав НВО «Південний машинобудівний завод», ознайомився з початком роботи щодо реконструкції комплексу нейтралізації ракет СС-19 КБ «Південне».

Грузія і Туреччина зміцнюють зв'язки

Питання двосторонніх відносин, розвиток зв'язків в рамках Чорноморської зони економічного співробітництва, спірна ситуація в регіоні — головні теми, які належить обговорити Президенту Турецької Республіки Сулейману Демірелю з керівництвом Грузії. Вчора, як повідомило грузинське телебачення, він прибув до Тбілісі з офіційним візитом.

Чистим продуктам альтернатив нема

28–30 листопада у Києві на базі Українського аграрного університету відбудеться міжнародний симпозіум з біоконверсії гумінових речовин і охорони навколишнього середовища. На форумі, організованому асоціацією «Біоконверсія», обговорюватимуться питання отримання екологічно чистих продуктів сільського господарства завдяки використанню біогумусу, вернокультури і гумінових речовин.

Як Пхеньян звинуватив Сеул

КНДР звинуватила Південну Корею у намаганні здійснити об'єднання корейської нації з допомогою військової сили. Північнокорейський Комітет з мирного об'єднання батьківщини опублікував Білу книгу про військову політику Сеула, де мовиться, що південнокорейська влада зумисне загострює ситуацію на півострові. У документі висловлено різку критику на адресу сеульської адміністрації, передусім президентові Кім Єн Сама.

Росія активно торгує озброєнням

Росія «дала принципову згоду» продати Пакистану партію винищувачів-бомбардувальників Су-27, заявив міністр з малої оборони країни Афгаф Шахбан Мірані. За його словами, 27 листопада в Ісламабад прибуде високоповажна делегація Міністерства оборони РФ і російських ВПС, що обговорить умови угоди. Це — «дуже обнадійливий знак», наголосив глава військового відомства.

Мірані визнав, що, відчуваючи потребу у сучасних бойових літаках, Пакистан останніми місяцями активно вивчав можливість придбання російських і французьких машин. У кінцевому результаті перевагу було віддано Су-27.

Мафія хоче підірвати АЕС

На литовській атомній електростанції «Ігналіна» готується терористичний акт. Ці злочинні наміри були підтверджені в Бонні у федеральному міністерстві зі справ навколишнього середовища, охорони природи і безпеки ядерних реакторів, що має відповідні дані.

Із загрозою проведення теракту пов'язана вимога про звільнення до 10 листопада цього року з-під охорони відомого мафіозі Бориса Декамідзе, засудженого у Литві до найвищої міри покарання — смертної кари за вбивство литовського журналіста й організацію мафіозної «вільнюської бригади».

ЧИМ ПРЕЗИДЕНТ КРАЩИЙ ЗА СПІКЕРА?

Вибори, що відбулися 6 листопада у Таджикистані, внесли корективи до політичної біографії 42-річного Емомалі Рахмонова: спікер національного парламенту став президентом.

Одночасно відбулися зміни в державному устрої: парламентська форма правління відійшла в минуле, а замість неї знову відроджено президентську модель.

З «гарячих» точок

«Вибори пройшли вільно й демократично», — заявили у Центрвиборчкомі. У штабі переможеного екс-прем'єра Абдумаліка Абдуллоджанова видали діаметрально протилежну оцінку, заявивши, що мали місце численні випадки фальсифікацій і силового тиску на виборців. Міжнародні організації від оцінок поки що утримуються, що із самого початку було сприйнято як ознаку сумнівів з їхнього боку щодо демократичності виборів.

У своїх програмних настановах з питань державного устрою і зовнішньої політики Рахмонов і Абдуллоджанов надто подібні, щоб говорити про принципові відмінності. І один і другий віддають пріоритет співробітництву з Росією та Узбекистаном. Відмінності були помітні хіба що у підходах до розв'язання економічних проблем: перший виступав за контрольований перехід до ринку, збереження колгоспів і радгоспів, регульовані ціни на продовольство, тим часом другий — за приватну власність, зниження високих податкових ставок з метою заохочення національного бізнесу, широке співробітництво з діловими колами світу.

Болісні труднощі останнього часу, а саме — жорстокий дефіцит готівки і нестача хліба, об'єктивно «грали» проти Рахмонова. Та його прихильники вміло використали контраргумент: з приходом до влади Абдулладжанова, переконували вони виборців, ви можете одержати хліб, але одержите також і війну. Бойовики розформованого нині Народного фронту на своїх передвиборчих зустрічах обстоювали відновлення цієї воєнізованої організації в разі перемоги екс-прем'єра. Йому не могли вибачити його зв'язків з опозицією і того, що в період правління демоісламістів 1992 року він очолював так званий уряд національного примирення.

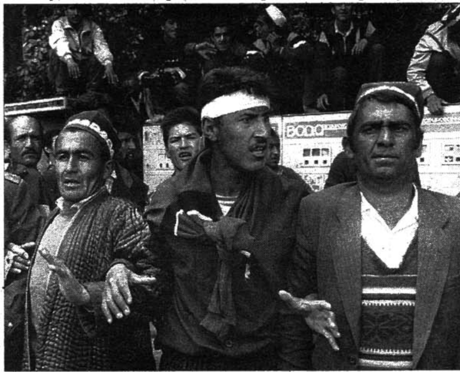

Була чи ні реальною загроза нового витка збройного протистояння, але на багатьох вона подіяла. Миру віддали перевагу перед хлібом.

При вирішенні питання, за кого голосувати, величезний вплив справляв і фактор клановой приналежності. Мешканці північного регіону — Ленінабадської області — здебільшого віддали перевагу землякові Абдумаліку Абдулладжанову. Так само діяли мешканці південної Хатлонської області, вихідцем із якої є Емомалі Рахмонов. Вибори досить чітко висвітили застарілу проблему регіоналізму.

Слід сподіватися, що новий Президент вплине на упорядкування структури влади і буде зроблено зусилля, спрямовані на зміцнення дисципліни і правопорядку. Останнє особливо актуальне. Саме напередодні виборів у центрі Душанбе спрацювали чотири вибухові пристрої, нагадавши мешканцям, який нетривкий ще тут мир.

Юрій КУШКО.

Душанбе.

На знімку: прихильники опозиції не згодні з результатами виборів.

Путівник на шляху до знань

Контакти

У міжнародному відділі Мюнхенського університету переміни. Його зміцнили, збільшивши кількість співробітників, і переселили до відремонтованого приміщення. Такі зміни цілком виправдані: потік іноземних студентів, які бажають навчатися у цьому вузі столиці Баварії, дедалі зростає.

Відбуваються переміни і в управлінні зарубіжних зв'язків Київського університету імені Тараса Шевченка. У кількох його кімнатах врешті розпочали ремонт. Співробітники управління туляться поки що в одній з них — вважай, за одним столом продовжують свою діяльність.

— Наш відділ було перетворено на управління саме на хвилі перебудови у 1989 році, коли стало ясно, що обмежувати Москвою міжнародні контакти науковців, викладачів і студентів далі неможливо, — говорить Микола Сем'янків, заступник начальника управління. — Відтоді за умов, в яких існувала й існує вища школа в Україні, Київський університет встановив дійові зв'язки з 36 провідними вузами світу. Серед них згадуваний Мюнхенський, Ягеллонський (Краків), Рюкокський (Кіото) університети, такі ж вузи Флоренції, Тулузи, Гранади, Консорціум американських коледжів (штат Міннесота) та інші.

Сьогодні талановита молодь України має багато можливостей для навчання, стажування, наукової й виробничої практики за кордоном. Управління зарубіжних зв'язків теж не єдиний шлях для співробітника чи студента КУ, яким можна потрапити до іншої держави. Однак вони віддають перевагу саме йому, і щороку більш як 600 представників цього київського вузу за сприяння управління їдуть на різні терміни в зарубіжні держави. Слід зауважити, що навчальними програмами, які пропонують нам різні зарубіжні організації й фонди, скористатися з «нальоту» неможливо. Треба подати власний план, за яким хотів би брати участь у програмі. Отож багато пропозицій могли б обминути наші вузи, якби не організаторська діяльність управлінь зарубіжних зв'язків. Нині управління зарубіжних зв'язків КУ веде підготовку роботу щодо програми «ТАСІС», розробленої Європейським Союзом для країн Центральної та Східної Європи. Вже підготовлено всі потрібні документи, щоб «заангажувати» програму за такими напрямами, як філологія, фізика, радіофізика.

Одним із напрямів діяльності управління, яким, мабуть, окрім колег з інших вузів, мало хто займається, є запрошення в Україну викладачів із зарубіжних наукових закладів. Хоча тут існує безліч проблем, але такий двосторонній обмін не переривався навіть у найскрутніші часи. Працівники вищої школи втомилися скаржитися на свої труднощі. Діяльність співробітників управління зарубіжних зв'язків Київського університету спрямована переважно на те, щоб не розгубити зробленого в попередні роки, і, попри усі негаразди, розширювати коло наукових зв'язків столичного вузу.

Сергій ДАНИЛЕНКО,
Тарас ПЕТРІВ.

Не забудемо гвінейців — допоможемо собі

Візити

У Гвінейській Республіці перебувала з офіційним візитом українська урядова делегація на чолі з віце-прем'єром В. Пліттім. Підписано низку міжурядових двосторонніх угод, завдяки яким буде започатковано створення договірно-правової бази для подальшого розвитку взаємовигідного довгострокового співробітництва двох дружніх держав. Україна зацікавлена в розбудові та налагодженні рівноправної співпраці з Гвінейською Республікою в різних галузях. Існують значні потенційні можливості для розвитку плідного торговельно-економічного, політичного і науково-технічного партнерства.

Гвінея володіє значними родовищами корисних копалин — понад тридцятьма відсотками розвіданих світових запасів першокласних бокситів, значними покладами руд, що містять титан, нікель, золото, родовищами алмазів, багата на водні ресурси й термальні джерела.

Гвінейська Республіка виявляє інтерес до співробітництва з Україною в галузях машинобудування, поставок продукції верстатобудування і обладнання, енергетики і транспорту, водного господарства, геологорозвідувальних робіт, освіти, науки й техніки, капітального будівництва, морського риболовства. З допомогою українських фахівців з 1988 року в Конакрі вів активну науково-дослідну роботу Центр океанографічних досліджень «Рогбане». Перспективним є співробітництво в галузі підготовки національних кадрів, охорони здоров'я, туризму, спільних інвестицій, створення змішаних підприємств. В українських вузах навчаються 94 студенти з Гвінеї.

Триває робота над узгодженням проектів угод про торговельно-економічне співробітництво, заохочення і взаємний захист інвестицій та про уникнення подвійного оподаткування, про неторгові платежі, співробітництво в галузі геологічного вивчення надр, платіжні угоди, а також угоди про співробітництво в галузі морського риболовства. Створення договірно-правової бази україно-гвінейських відносин і взаємовигідного співробітництва відповідатиме державним інтересам України, сприятиме розв'язанню економічних проблем нашої держави.

Архіви

Щоб не сказали знову з Кремля:

«Достаточно поиграли в правительство и республику...»

Сімдесят сім років тому, через кілька днів після захоплення більшовиками влади в Петрограді, Ленін написав «Декларацію прав народів Росії», в якій усім їм гарантувалося вільне самовизначення аж до відокремлення і створення самостійної держави. Саме в розвиток цього ленінського документа Центральна Рада як законний виборний орган українського народу проголосила III Універсалом Українську Народну Республіку. Та коли українські соціалісти, які переважали в Центральній Раді, не захотіли в усьому коритися волі ленінського уряду сусідньої Росії, за вказівкою останнього українські більшовики проголосили («кворумом», меншим третини) в Харкові свою Українську Народну Республіку. Її маріонетковий уряд, що не мав підтримки на всіх українських етнографічних землях, після підписання Берестейської угоди між Центральною Радою та центральними державами Європи 9 лютого 1918 року змушений був залишити Київ, узятий раніше з допомогою штиків червонозоряної братви російського шовініста Муравйова.

Опинившись у Таганрозі та Ростові, мешканці яких після Лютневої революції прагнули возз'єднання в соборній Українській державі, українські більшовики сподівалися, що, перебуваючи тут, на території колишньої Катеринославської губернії, вони зі збройною підтримкою Росії зможуть на державному рівні представляти український народ. Тим більше, що ленінський уряд визнав його незалежну Українську Народну Республіку, як, до речі, раніше й уряд Центральної Ради.

Але не те сталося, на що українські більшовики сподівалися. Буквально наступного дня після так званого визнання харківської УНР російський нарком у справах національностей Сталін безапеляційно заявив, що «пора бросать игру», бо так «мы все здесь думаем». Звичайно, мав він на увазі передусім Леніна.

А що дали протести українських більшовиків? Їх привезли до Москви, де вони провели під диригуванням Кремля перший з'їзд, відмовляючись від того, що вже ухвалили в Таганрозі на своєму зібранні у квітні 1918 року. І на тому закінчилася «незалежність» українських комуністів.

У 30-ті роки всіх національ-комуністів на чолі з Володимиром Затонським оголосили «ворогами народу», а дехто вирішив піти з життя сам, як це зробив Микола Скрипник, знаючи, що на нього чекає... Сталін не простив нікому з комуністів їхнього прагнення до самостійності України.

Очевидно, все це пам'ятали українські комуністи-депутати, коли 24 серпня 1991 року голосували за єдину самостійну Українську державу. Це мають пам'ятати і сьогоднішні українські комуністи, особливо ті, котрі закликають до об'єднання з Російською компартією. Бо може знайтися ще один вождь у московському Кремлі, який нині наобіцяє (на папері, звісно) і рівність, і братерство, і волю Україні...

А потім з Кремля знову почуємо: «Достаточно поиграли в правительство и республику... Мы все думаем здесь: пора бросать игру...»

Володимир СЕРГІЙЧУК, викладач Київського університету імені Тараса Шевченка, доктор історичних наук.

Українська Народна Республіка
Народний Комісар-секретар справ міжнародних
6 апреля 1918 р. № 241

Правительству Российской Советской Федерации

В разговоре по прямому проводу с председателем ЦИК Совдепов Украины В.Затонским народный комиссар Сталин сделал следующее заявление:

«Мы все здесь думаем, что Ц.И.К.Ук. должен, нравственно обязан покинуть Таганрог и Ростов. Достаточно поиграли в Правительство и Республику, кажется, хватило, пора бросать игру. Прошу передать копию этой записки Чрезвычайному Комитету Серго, Донскому Ревкому и Ц.И.К.Ук. Нарком Сталин».

Лишь накануне, 3 апреля, Совет Народных Комиссаров принял чрезвычайное посольство Украинской Советской Федерации и принял единогласное постановление, признающее Народный Секретариат и независимость Украинской Республики. А на следующий день в ответ на обращение тов. Затонского «лично Сталину», нарком Сталин официально заявил — достаточно играли в Правительство и Республику, кажется, хватит, пора бросить игру».

Мы должны заявить самый решительный протест против выступления Наркома Сталина. Мы должны заявить, что ЦИК Советов Украины и Народный Секретариат имеют источниками своих действий не то или иное отношение того или иного наркома Российской Федерации, но волю трудящихся масс Украины, выразившуюся в постановлении 11-го Всеукраинского Съезда Советов. Заявления, подобные сделанному наркомом Сталиным, направлены ко взрыву советской власти на Украине и не могут быть допускаемы со стороны представителя Советского правительства соседней Республики.

Трудящиеся массы Украины ведут свою борьбу со своей контрреволюцией независимо от того или иного решения Совнаркома Российской Федерации, и взрывается советская власть на Украине сейчас штыками германских войск. И если кто осмеливается назвать борьбу украинской трудящейся массы «игрой», которую пора прекратить, то сами борющиеся массы Украины думают иначе, и те делегации, которые обращаются к нам из занятых германцами местностей Украины, подтверждают это, как и та борьба, которая сейчас ведется нашими войсками. Дружественное отношение, к которому обязался Сов. Нар. Комиссаров Российской Федерации по отношению к Украинской Республике, требует недопущения заявлений, направленных ко взрыву советской власти на Украине и прямо способствующих врагам украинских трудящихся масс.

Отдельные группы и части Российской Федерации от нее откалываются (Крым, Дон и т.д.), сейчас предлагают Украинской Народной Республике создание «Южной Советской Федерации». Но Народный Секретариат всегда стремился объединить для борьбы с Центральной Радой трудящиеся массы местностей, на которые посягает эта Центральная Рада, но нисколько не имеет намерений втягивать в свою борьбу Российскую Федерацию или ее отдельные части.

Относительно требований Наркома Сталина, чтобы Народный Секретариат покинул Таганрог, мы лишь укажем, что Таганрог является частью территории Украинской Народной Республики, и лишь население этой территории может заявить, к какой Советской Федерации оно желает принадлежать, к Российской или Украинской.

Ввиду всего вышеизложенного просим правительство Российской Федерации сделать надлежащее разъяснение относительно выступления наркома Сталина и тем устранить возможные последствия его выступления, которые так вредно могут отозваться на борьбе трудящихся масс Украины за социализм.

Чрезвычайное Посольство Украинской Советской Социалистической Федеративной Республики
Председатель Народного Секретариата
Народные Секретари
(Центральний Державний архів громадських об'єднань України: фонд 57, опис 2, справа 170, аркуші 6—8).

«Зайці» на дроті

Якщо ви помітили, що на вашому телефоні хтось часто «зависає», знайте: «зайці» на дроті.

Незаконне під'єднання до номера абонента стає справжнім лихом. Принаймні в Подільському телефонному вузлі зв'язку столиці, куди надходять щотижнево три-чотири скарги від абонентів, серйозно стурбовані. Говорить головний інженер підприємства Анатолій Марченко:

— Ми знаємо, хто займається таким «бізнесом», тобто під'єднанням. Відомості про них подали до міліції, але реакції — жодної. Але ж ідеться про розкрадання особистої власності, злочинах, передбачених карним законодавством. Раніше, коли наш монтер під'єднував когось до лінії, обминаючи чергу, його зразу звільняли. Сьогодні ці «майстри», до речі колишні працівники підприємства, зривають солідний куш з довірливих, але, певно, безсовісних товстосумів, охочих поза чергою й законом мати телефон.

Монтери-самозванці діють уже прямо. Нахабно. Вони в газетах публікують оголошення про встановлення одностороннього телефону (односторонній — це від телефонного автомата). І багато хто «клює» на привабливі обіцянки. Платять гроші, користуються зв'язком. Але, природно, недовго. Грубу роботу, як кажуть, фахівець бачить неозброєним оком. Трапляється, горе-монтер здійснює телефонізацію, під'єднавшись до сусідів. Буває, нікуди не під'єднує, але дроти навішує. Як, проте, й лапшу на вуха клієнтові. Взявши гроші й пообіцявши до вечора підімкнути апарат, щезає назавжди. Новоявлений «абонент» звертається ... до вузла зв'язку: «Тут ось приходив ваш монтер...».

Та є «кулібіни», які не звертаються до послуг нечистих на руку майстрів. Вони самі під'єднуються до чужих телефонів і, скориставшись номером, від'єднують. А власникові згодом надходять рахунки, від яких йому стає кепсько. Адже «зайці» не зі Жмеринкою розмовляють, а з Москвою, і не з тією Москвою, що в Росії, а з тією, що в Америці.

Як повідомили в Київській міжміській телефонній станції, з початку року з абонентів, що постраждали від «зайців», списано десятки мільйонів карбованців. Списано на витрати зв'язківців, зазначте.

Як же позбутися новоявлених зловмисників?

А. Марченко вважає, що насамперед треба карати за законом, як злодіїв. А щоб усунути причину нового виду розкрадань, проектні організації мають подбати про те, щоб телефонні кабелі було надійно сховано в стінах споруджуваних будинків.

Іван ІЛЛЯШ.

Право

Марно писав прокурор

У гірських районах Закарпаття багатодітна сім'я — не рідкість. Ось лише в одному колективному сільськогосподарському підприємстві (КСГП) «Синевир», що в Міжгірському районі, таких сімей більше двохсот. Серед них — родина Олени Шандор. Тяжко працюючи на цегельному заводі КСГП, вона виховує трьох діточок — 4, 9 і 10 років. Згідно з чинним законодавством, їй та решті багатодітним батькам щомісяця (зверніть увагу — щомісяця), належить виплачувати відповідні компенсації. Не дочекалась їх Олена Юріївна ні в III, ні в IV кварталах 1992, ні в I—II кварталах 1993 років. Не раз зверталася з цього приводу до бухгалтерії КСГП. Марно.

Надіялися на державну грошову підтримку й інші багатодітні сім'ї КСГП. Але минув перший, другий квартали 1993 року, а господарство з виплатою не поспішало.

— В чому справа? — ламали голови верховинці. — Невже держава нас забула?

Держава пам'ятала. Хоч і запізно, але перерахувала «Синевиру» в квітні минулого року 4,6 мільйона карбованців, у червні — 3, в серпні — 4,6. Керівництво господарства наближеним до себе людям частину компенсації у розмірі близько 4-х мільйонів виплатило.

— А куди поділи решту — 8 мільйонів?

Ось тут постає перше запитання: чи правочинний агропромбанк «Україна» на власний розсуд зняти з рахунку КСГП гроші (відсотки за кредит), якщо кошти надійшли цільовим призначенням на матеріальну допомогу багатодітним сім'ям? Бо саме так вчинили у Міжгірській філії згаданої фінансової установи.

— Що ж, коли банк може дозволити собі таке, чому б і нам не розпорядитися лишками компенсацій за своїм бажанням? — замислились керівники господарства. І спрямували решту грошей на виплати... членських внесків райраді «Колос», добровільних (!) страхових платежів, пені податкової інспекції і т. д.

А люди? Вони — терплячі. І ждали — до осені 1993, аж поки 30 листопада прокурор району Ілля Ільчук не звернувся з відповідним позовом у суд. Здавалося б, наша найгуманніша Феміда без зволікань стане на захист більше двохсот сімей і примусить КСГП виплатити незаконно прибране до рук.

Та ба! Голова райнарсуду В. Цимбота у прийнятті позову відмовив, зіславшись на статтю 13-ту Цивільно-процесуального кодексу, яка гласить, що прокурор має право звернутися до суду із заявою на захист прав і законних інтересів громадян лише в тому випадку, коли ті за станом здоров'я чи з інших поважних причин самі зробити це не можуть.

«У даному разі відомостей про таких осіб прокурором не додається», — констатує райнарсуддя.

Отже, згідно з наведеним, прокурор мав би зібрати понад 200 підтверджень про нездатність людей самих себе захистити. Але коли суд вже настільки чіпляється за букву недосконалого Закону, то міг би застосувати статтю 139-ту цього ж кодексу, якою йому надані права залишити заяву без руху і визначити строк для виправлення недоліків. Мало того, міг би віднести до поважних причин той факт, що люди живуть у трьох віддалених від райцентру селах, для подання заяви до суду понад 200 працівникам треба було б кілька разів відпрошуватися з роботи й їхати в Міжгір'я, наймати адвокатів і т. д. Невже не простіше розглянути обгрунтований позов прокурора? Тим більше, що господарство не заперечувало факт невиплати матеріальної допомоги.

Прокурор з таким перебігом подій не змирився. І опротестував ухвалу в обласному суді. Але там, мабуть, захищаючи честь мундира, повторили: прокурор не подав доказів про неспроможність понад 200 громадян самим захистити себе. І протест відхилили.

Невідомо, чим би закінчилася ця правова, чи точніше — безправова еквілібристика між двома правоохоронними відомствами, якби у Верховній Раді не внесли у листопаді 1993 року зміни та доповнення до Закону України «Про прокуратуру», чим надали право прокурору захищати громадян без будь-яких обмежень. Але, на жаль, подібні зміни не внесені до Цивільно-процесуального кодексу, а саме ним керуються наші служителі Феміди.

Тому наступне запитання: чи не усунеться найближчим часом і ця біла пляма? Бо той же В. Цимбота та його обласні колеги можуть і не визнати вимог, записаних у Законі «Про прокуратуру».

А коли вже розглядатимуть питання, не завадило б також прийняти рішення про індексацію сум заборгованості. Бо, скажімо, понад 200 міжгірцям матеріальну допомогу все ж таки виплатили. Але в тому обсязі, що мали видати рік тому. Для чого ж карати людей за те, в чому вони не винні?

Микола ГОРВАТ.
Закарпатська область.

Продиктовано в номер

«Бразаускаси» закликають...

Група компартійних працівників, серед котрих колишні секретарі райкомів партії Ігор Бегей, Орест Гаврилюк та інші, оприлюднила заяву-звернення до всіх громадян України і, передусім, до колишніх комуністів, де закликає висловити протест проти дій тих парламентаріїв, що добиваються відміни відомого Указу Президії Верховної Ради України. До ініціативної групи ввійшли ті львів'яни, які ще наприкінці 80-х років на всіх партійних рівнях ставили питання про каяття перед народом, про створення самостійної української комуністичної партії, яка сприяла б державотворенню. Вище партійне керівництво не підтримало цих людей, зате підтримало ГКЧП. Львівські «бразаускаси» закликали громадян України до збирання підписів.

І в Чернівцях — учителі ...

У Чернівцях, не дочекавшись всеукраїнського страйку, оголосили акцію протесту вчителі загальноосвітніх шкіл. Таке рішення прийняв страйковий комітет освітян обласного центру.

Страйкарі оголосили, що їхня акція триватиме десять днів і що вони відмовляються від зарплати за цей період. Вчителі окремих шкіл не підтримали протестуючих.

З проханням припинити страйк до освітян звернувся голова обласної Ради Іван Гнатишин.

Народ пам'ятає своїх мудреців

Урочисто вшанували пам'ять Григорія Сковороди на Черкащині. У державному педагогічному інституті відбулася міжвузівська науково-практична конференція, присвячена 200-річчю з дня смерті поета і філософа, у культосвітніх закладах і школах — Сковородинських читання. У селі Коврай Золотоніського району відкрито меморіальну дошку, на якій написано: «У селі Коврай у 1753—1759 роках працював український філософ-просвітитель, поет і музикант Григорій Сковорода». Автор пам'ятного знака — черкаський скульптор Юрій Сомиков.

А Полтавське обласне відділення Українського фонду культури разом з літературно-музичним журналом «Полтавська родина» підготували вечір «Стежок до нього часу не змести». Звучало слово пісенне і слово поетичне про великого мудреця. Затим учасників торжества прийняли Чорнухи — село, де він народився і звідки пішов у мандри. Тут відкрилася виставка, присвячена Г.Сковороді, а також відбулася науково-практична конференція за участю полтавських і столичних письменників та філософів.

На лікування до «Електренаю»

На початку листопада цього року 25 дітей з Києва з малозабезпечених та багатодітних сімей відбули на лікування у Литву до дитячого санаторію «Електренай». Тут їх не лише обстежать, а й полікують. Сучасне медичне обладнання дає змогу встановити точний діагноз та причину хвороби, якої можна позбутися на ранній стадії розвитку, а затим продовжити лікування вже в Україні. Організаторами та спонсорами цієї благодійної акції стали Міністерство соціального захисту населення України та німецькі релігійні організації. За 2,5 року у Литві оздоровилося близько двох тисяч дітей.

Сподіваючись на допомогу...

Згідно з укладеним договором між лікарським товариством округи Ліппе (земля Північний Рейн-Вестфалія) і лікарським товариством Волині у рамках гуманітарної допомоги, 18 волинських лікарів уже пройшли стажування в лікувальних закладах Німеччини. А нещодавно президент лікарського товариства округи Ліппе доктор медицини Ганс-Дітер Шульц побував у Луцьку, де ознайомився з багатьма лікувальними установами, зустрічався з обласними керівниками, головними спеціалістами обласного управління охорони здоров'я. Доктор Шульц вивчав, яку конкретну матеріально-технічну допомогу потрібно надати лікарям Волині.

ТОЛОКА ПО-ЗАПОРІЗЬКИ

За принципом «план до двору» підприємства допомагають енергетикам мазутом і вугіллям, щоб мати електроенергію

На нараді в обласній Раді мова йшла про пошук можливостей з боку найбільших споживачів електроенергії, насамперед велетнів металургії та машинобудування, забезпечити Запорізьку ДРЕС мазутом і вугіллям для нормальної роботи в зимовий період. Керівництво виробничо-енергетичного об'єднання «Дніпроенерго» запропонувало кожному, хто хоче мати необхідну для виробничого процесу кількість електроенергії, «план до двору». Цього ніхто не заперечував. Куди складніше було відповідати на питання. Де взяти?

І тут слово попросив голова правління акціонерного товариства «Запорізький автомобільний завод» С. Кравчун: «Завтра відлітаю до Москви, — сказав він — є попередня домовленість про 100 тисяч тонн мазуту».

І ось він повернувся зі столиці Росії, де мав переговори з президентом «Росконтракту» (не так давно — Держпостач Союзу) паном Анісімовим.

— Ми досягли домовленості про виділення «АвтоЗАЗу» додатково до квот ще ста тисяч тонн мазуту, — повідомив Степан Іванович. — На Україну пішли перші 30 тисяч тонн. 24 тисячі з них поставляються безпосередньо на Запорізьку ДРЕС, а решту, за значно нижчою, ніж у комерсантів, ціною продаємо абразивному комбінату і феросплавному заводу. Щоб вони виконали отой «план до двору».

— І які умови договору з «Росконтрактом»? Бартер?

— Ні, це не бартер, а клірінг. Ми поставимо до Росії автомобілі, виручимо рублі й оплатимо мазут. А вдома вже наші підприємства розрахуються карбованцями.

Знаєте, сьогодні в Росії просто ажіотаж навколо мазуту. Тому якнайскоріше маємо проплатити за нього в Москві, а це по 150 мільйонів рублів щодня, — щоб нормально здійснити поставки наступних 70 тисяч тонн.

— Степане Івановичу, вибачайте, але навіщо оцей весь клопіт «АвтоЗАЗу»? Адже проблем вистачає і без нього.

— Переконаний, зараз усім, хто має найменшу можливість, потрібно допомагати Україні. До того ж, якщо завтра не стане електричної енергії, проблеми й труднощі зростуть. На жаль, ці 100 тисяч тонн, про які ми говоримо, потреби Запорізької ДРЕС покривають лише на 30 відсотків. Та якщо ми допоможемо на 30 відсотків, і хтось іще знайде можливість підмогти, дивись: з миру по нитці — голому сорочка...

А поодинці діла не буде. Як, до речі, нічого доброго не вийде, коли почнемо дорікати одне одному: я зробив більше, ти — менше. Кожен має зробити, що може, а не виглядати з-за рогу, й чекати, що це зробить хтось.

Володимир ДУПАК.
Запорізька область.

Милосердя

ЩЕ НЕ ПЕРЕВЕЛИСЯ ЛЮДИ, КОТРИМ НЕ БАЙДУЖЕ ЧУЖЕ ГОРЕ

Дитячий благодійний фонд «Паростки» зареєстровано майже одночасно з приватною «Школою-життя», організованою Марією Щибрик, мамою хворої на аутизм дівчинки (про це писав «ГУ» 4 червня ц.р.). Ініціатива створення такого фонду належить академікові Академії педагогічних наук України, директорові Інституту психології України Олександрові Киричуку.

Стартовий капітал, необхідний для відкриття фонду, зібрали у складчину. Попереду потрібна як дітям, так і батькам робота — психологічно-педагогічна корекція, соціальна реабілітація. **Але з фінансами сутужно.**

— Народження нашого фонду припало на нелегкі часи, — розказує одна із співзасновниць, старший науковий співробітник Інституту психології України Н.Бастун. — Дрібні підприємці ледве дихають, а солідним це все не потрібно. Тим часом, застосовуючи оздоровчі методики та психологічно аргументовані способи педагогічної корекції, ми допомагаємо дітям з певними особливостями розвитку, які не можуть відвідувати виховні та навчальні заклади, а також дітям, котрі навчаються, але потребують додаткової корекції. Ось наші програми: «Діти-інваліди», «Нестандартна дитина», «Діти, що зазнають утисків», «Проблемний підліток», «Допомога дорослим», а також видавнича програма. Серед наших пацієнтів багато дітей із значним ступенем психічного недорозвитку, наслідками стресових травм від непорозумінь у школі та сім'ї. На жаль, ніхто не застрахований від народження хворих дітей. До того ж останнім часом цій біді сприяє погіршення стану природи, стресові ситуації, різні перевантаження, які лягають на плечі і психіку вагітної жінки. Та навіть маючи таких дітей, не треба панікувати: багатьом з них можна допомогти. Одних, приміром, пристосувати до життя, навчивши побутових навиків, і тим самим полегшити життя батьків. З іншими — працювати індивідуально в корекційних групах і теж отримувати обнадійливі результати.

Тож, як бачимо, не перевелися в Україні люди, яким не байдуже чуже горе, особливо коли це стосується дітей. Та на голому ентузіазмі багато не зробиш. Потрібні кошти. Якби кожен пам'ятав, що всі ми ходимо під Богом, то й не почували б себе хворі діти покинутими напризволяще. Отже, потрібна допомога. Хто?..

Людмила ГРАЧ.

Дорога наближається до Європи

Водії помітили й оцінили нові дорожні знаки, які вперше в Україні з'явилися на Бориспільській трасі. Завдяки їм водієві, особливо вночі чи в негоду, легко зорієнтуватись. Ефект забезпечує спеціальна плівка із світловідбиттям, яку наносять на знаки.

— Ці знаки, — говорить заступник директора департаменту автомобільних доріг Міністерства транспорту України П.Закордонець, — відповідають сучасному рівню. Плівку на знаки безкоштовно надала американська фірма «3М» для показу, а згодом для подальшої закупівлі.

Продукцію фірми «3М» добре знають і цінують у світі. Американці зголосилися допомогти Україні й тим самим наблизити наші автомобільні дороги до європейського рівня. Це має підвищити безпеку руху транспорту, особливо на інтенсивних ділянках.

Ці знаки не йдуть ні в яке порівняння з ростовськими. Що ж до України, то у нас поки що жоден завод не випускає подібної плівки.

Безперечно, американські дорожні знаки стануть у пригоді водіям. От якби ще й дороги в нас були американські...

Людмила ГРАЧ.

Дунай без навігації

Моряки Українського Дунайського пароплавства сподіваються, однак, що явище це тимчасове. А припинено навігацію через посушливу погоду і, як результат, надмірне обміління Дунаю, фарватер якого в багатьох місцях став непрохідним для суден. Проте в портах Ізмаїла та Рені докери продовжують завантажувальні роботи. Одні судна підуть вниз, де судноплавство можливе, аби доставити вантажі до Болгарії, другі ж тимчасово стануть на рейди, аби з першою можливістю, як тільки підніметься вода, взяти курс Дунаєм вгору, до інших країн Європи. Одне слово, поки що доводиться сидіти на річці й чекати погоди.

Георгій ВОРОТНЮК.

Економіст попереджає

У приміщенні Чернігівської облради вперше за всю історію існування цієї державної інституції відбулася презентація книги відомого придеснянського економіста Володимира Савченка «Проблеми економіки Чернігівщини». Такої честі автор удостоєний не випадково: після 1917 року це перше видання, присвячене аналізові регіонального досвіду, помилок в економічній сфері життя області. Книга попереджає владу: волюнтаристські рішення, повторення грудня 1993 року — шлях у безвихідь.

Сергій ПАВЛЕНКО.

«Господи, почуй мої благання»...

Український молитвослов під такою назвою побачив світ у щойно створеному черкаському видавництві «Тарасові джерела». Без перебільшення можна сказати, що це унікальне видання незабаром стане бібліографічною рідкістю.

Услід за молитвословом готується до друку перша в Шевченковому краї читанка, до якої увійшли кращі дитячі твори черкаських літераторів. Першими їх прочитають школярики та дошкільнята області.

Лідія ТИТАРЕНКО.

«Вітер зі Сходу» повіє навесні

Втретє Донеччина готується зустрічати «Вітер зі Сходу». Цього року популярний фестиваль сучасної музики відбудеться у шахтарській столиці у грудні. Як повідомили в обласному комітеті зі справ молоді, що є традиційним організатором цього культурологічного заходу, нині на нього приїдуть не тільки вітчизняні виконавці, а й групи із Бельгії, Данії й інших країн. Чекають тут гостей і з близького зарубіжжя. Отож цього року фестиваль буде міжнародний і конкурсний.

Як завжди, найбільша проблема — нестача спонсорських. У минулому саме з'цієї причини фестиваль був під загрозою зриву. Як випливає зі слів директора фестивалю Маргарити Погосбекової, не все гаразд і цього разу. Як і раніше, організатори плекають надію на допомогу відомої фірми «Пепсі-Кола», деяких інших зарубіжних компаній та окремих бізнесменів. А ось місцеві фірми та комерсанти байдужі до підтримки престижного фестивалю. Натомість донецькі «фірмачі» залюбки підтримують всілякі культурні заходи за кордоном, скажімо, в тій же Росії. Їх, бачите, лякає слово «український» в офіційній назві фестивалю. Робиться безглузда й небезпечна спроба протиставити рівень двох культур, звичайно, на користь російської. Але ж нині «Вітер зі Сходу» — міжнародний. Та й раніше мовних обмежень для учасників фестивалю, спонсорів, рекламодавців ніколи не було. Інша річ, що офіційною мовою фестиваля завжди була і є державна мова країни-організатора «Вітру зі Сходу». Та й як інакше — так робиться в усьому світі! З донецьких фірм це, на жаль, усвідомлюють одиниці. Тим приємніше назвати тут банк «ІНКО», АТ «НОРД» із Донецька, що традиційно підтримують фестиваль коштами. Але ж інші...

Коли матеріал було вже підготовлено до друку, адміністратор «Вітру зі Сходу» Вікторія Бокій сумно повідомила, що фестиваль, певне, не відбудеться у грудні, як планувалося. Його проведення переноситься на весну. Причина все та ж — відсутність належного спонсора та недавній стрибок цін... Тож залишається плекати надію на весняний «Вітер...» Усім, хто зацікавлений, щоб він повіяв на Донеччині, слід звертатися до обласного комітету зі справ молоді (телефон 90-72-77). Тут завжди будуть раді вашій підтримці. І вдячні за допомогу.

Юрій ДОЦЕНКО.
Донецьк.

Спало в дереві диво

А руки майстра торкнулись — і воно усміхається нам

Скульптурні роботи лучанина Сергія Наумова треба бачити. Передати словами те, що робить майстер з дерева, неможливо. За 20 років творчого пошуку Сергій Кирилович створив більше 500 мініатюрних скульптур, які неодноразово експонувалися на виставках у Львівському музеї етнографії та художнього промислу.

Улюблене дерево для роботи — лісова груша. Сам заготовляє, зберігає матеріал 8—10 років. Після цього дерево оживає в його теплих руках. Народжуються герої українських казок, легенд, приходять до нас постаті конкретних історичних діячів.

Одинадцять років працював майстер над композицією «Музика весни» за драмою-феєрією Лесі Українки «Лісова пісня». Композиція складається з 39 мініатюр. Сергій обійшов усі місця на Волині, де жила і творила поетеса. В селах Полісся вивчав родовід дядька Лева, Лукаша, його матері. Знайшов праправнуків дядька Лева, що живуть у селах Білині на Скулині.

Працюючи над композицією «Реквієм», яку присвятив пам'яті кобзарів і лірників, знищених сталінськими держимордами, побував на Полтавщині, Чернігівщині, Київщині, збирав зерна пам'яті про замучених кобзарів. У цій композиції майстер зобразив конкретних людей, які мали безпосереднє відношення до кобзарства, жили і творили на Волині. Свого часу в повітовому училищі Луцька викладав Пантелеймон Куліш, пізніше — відомий український письменник, історик та етнограф, який багато зробив для розвитку кобзарського мистецтва. Громадський діяч і поет, активний учасник народного повстання під проводом Семена Палія Данило Братковський наприкінці свого життя покозачився, взяв у руки кобзу і підіймав нею людей на боротьбу проти поневолювачів, за що його стратили в Луцьку.

— Я люблю Володимира Івасюка. Він не був кобзарем, але понад усе любив Україну, дарував пісні, які кликали не уставати з колін, — розповідав Сергій Кирилович. — Для мене Івасюк — Кобзар з великої букви.

Скульптурки Сергія Наумова — унікальні мистецькі витвори. Майстер володіє такою технікою обробки, що його роботи можуть зберігатися століття. Коли береш у руки будь-яку скульптурку, то не віриться, що це зробила людина. Ніби створені вони самим Господом. Одну зі своїх фігурок Сергій Наумов закопав був на два роки у землю. Коли викопав, обтрусив землю — нова-новісінька. Після ретельного шліфування майстер покриває фігурки воском. Як і скільки разів? Це вже його секрет. І переданий він прадідом Тодоном, який усе життя працював спіцарем, робив іконостаси. Його майстерність успадкував син Ананій — дід Сергія.

— Під кінець свого життя дідусь Ананій змушений був стати стельмахом у колгоспі. Церкви більшовики закривали, — ділиться спогадами Сергій Кирилович. — Вважайте, що я виховався у стельмашні, в стружці і спав не один раз. Від дідуся успадкував ремесло. Хоч професія в мене — спеціаліст з лікарських рослин: свого часу закінчив сільськогосподарську академію.

Нині майстер працює над великою композицією «Танок життя», де будуть представлені герої української міфології. Займається розшифровкою древніх орнаментів і знаків. Його захоплює період трипільської культури. Збирається в мандрівку на Дніпро і Дністер, відвідати село Урич Сколівського району, де була астрономічна обсерваторія часів трипільської культури.

Недавно я зустрів Сергія Наумова. Як завжди, з великою торбою через плече. Знаю: там щось цікаве. І майстер показав скульптурку волхва.

— Це мій дідусь, — усміхнувся. — Він був особливою людиною.

Я вірю майстрові.

Богдан БЕРЕКЕТА.

Волинська область.

На знімках: Сергій Наумов і його роботи.

Фото Миколи ЗІНЧУКА.

ЛІКИ — ОД... СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ

За нинішньої нестачі ліків цей подарунок можна, мабуть, назвати царським — виробничому об'єднанню «Фармація» для забезпечення медичних закладів міста й області надійшло гостродефіцитних препаратів одразу на суму 1 мільйон 150 тисяч доларів США. Однак ніякі царі до цього не причетні — ліки, вилучені у зв'язку з кримінальною справою, передав фармацевтам слідчий відділ Управління СБУ по Одеській області. Завдяки пильності його працівників нечистим на руку ділкам не вдалося поживитися на людських бідах.

Це лиш одна з багатьох акцій, що їх здійснили останнім часом на виконання Указу Президента України «Про невідкладні заходи щодо посилення боротьби із злочинністю» працівники Управління СБУ по Одеській області. В процесі оперативно-слідчої роботи вони нерідко стикаються з фактами, коли за умов складної економічної ситуації комерційні структури, скориставшись недосконалістю законодавства в сфері економіки й валютного регулювання, прагнуть збагачуватися будь-що: приховують реальні прибутки від оподаткування, не повертають валютну виручку з-за рубежу на свої рахунки в Україні, роблять спроби вивезти за кордон дефіцитну промислову продукцію та продовольство за підробленими документами і т.п. Ось таким і перепиняє шлях УСБУ.

Це, за його інформацією, скажімо, обласна податкова інспекція за приховування прибутків від експорту й інші порушення наклала штрафи на суму близько 300 мільйонів карбованців на АТ «Іллічівськзовніштранс», СП «Одлат індустрія сервіс», фірму «Лідія» та деякі інші комерційні структури. На перевірці ще 23 підприємства різних форм власності, на рахунки яких не надійшла виручка від реалізованої ними на експорт продукції в розмірі понад 1 мільярд карбованців та 2 мільйони 900 тисяч доларів США. У взаємодії з Ренійською митницею зірвана спроба вивезення за межі України 10 тисяч тонн металу, що буцімто належав київській фірмі «Інвест», яка при перевірці виявилася підставною (була створена для разової операції). Загалом же за кілька місяців, що минули з дня виходу Указу, УСБУ спільно з прикордонниками й митниками перепинило вивезення з України промислових і продовольчих товарів, нафтопродуктів та валюти на суму 1,7 мільярда карбованців та 307 тисяч доларів США.

Незаконно не тільки вивозять, а й ввозять. Ось факт: УСБУ спільно з Одеською митницею та УВС області затримана велика партія (2386 коробів, або 119,3 тисячі блоків) сигарет імпортного виробництва, що їх гендлярі ввезли обманним шляхом і мали намір реалізувати на території України, хоча за документами ті сигарети мали б прослідувати транзитом до сусідньої країни. Отже, не тільки ліки, а й, схоже, сигарети одержать одесити в дарунок від Служби безпеки.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Що новенького!

Завод працюватиме на здоров'я

В Івано-Франківській області планується будівництво заводу виробів медичного призначення.

Як стало відомо кореспонденті УНІАН, Міністерство охорони здоров'я, Міністерство економіки України, Держкоммедбіопром підтримали ініціативу міжнародної торгово-промислової компанії «Покуття» про будівництво заводу з випуску виробів медичного призначення одноразового користування в селі Заболотові Снятинського району Івано-Франківської області.

Президент МТПК Ярослав Ерстенюк поінформував про укладення контракту з німецькою фірмою «Зігфрід Шумахер ГмбХ» про будівництво заводу «під ключ». За його словами, завод вироблятиме щороку 150 мільйонів шприців, 150 мільйонів голок та 10 мільйонів пристроїв одноразового використання для взяття крові.

За даними Міністерства економіки, для потреб України потрібно 1 млрд. шприців, 2 млрд. голок, 50 млн. пристроїв для взяття крові. На сьогодні в Україні їх виробляється відповідно 350 млн., 600 млн., 15 млн. штук.

Ярослав Ерстенюк повідомив, що вартість заводу становить близько 20 мільйонів німецьких марок. За його словами, німецька фірма продає Україні завод за його собівартістю і гарантує будівництво за 9 місяців. Він також поінформував, що завод працюватиме в основному на українській сировині. Передбачається, що витрати на будівництво заводу окупляться протягом трьох років.

Без нього фірма «віників не зв'яже»

Херсонські підприємці влаштували персональну виставку Віталія Крижанівського, на якій широко представлено доробок дизайнера у сфері прикладної графіки. Архітектор за освітою, Віталій захопився створенням емблем, логотипів, товарних знаків. Ними як елементами фірмового стилю нині користуються десятки приватних і державних підприємств. Спеціалісти відзначають високий професіоналізм Крижанівського, оригінальність його творчої манери, високу «рекламність» робіт. Автор спрямовує зусилля на те, аби українські бізнесмени вийшли на світовий ринок.

А для цього варто не копіювати аж ніяк не кращі зарубіжні зразки у рекламі й дизайні, а створювати наші товарні знаки з чітко вираженим колоритом.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.

Херсон.

УКРАЇНСЬКИЙ КРЕДИТНИЙ
Б А Н К

ЗРОБІТЬ ВІРНИЙ ХІД!

ШАНС!

Ми даємо

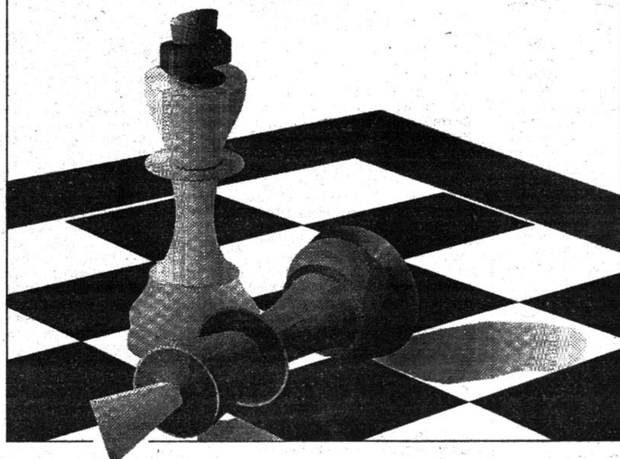

ГОСПОДА!

Имеем честь сообщить Вам доброе известие: в

"ПРАВЭКС-БАНКЕ"

существенное повышение ставок по депозитным вкладам юридических лиц.

Желаем Вам заработать побольше денег!

Адрес: Киев-21, Кловский спуск, 9/2.
Телефон: (044) 294-65-75
Факс: (044) 294-84-00
Телекс 631250 ALINA SU

"ПРАВЭКС-БАНК" – НАДЕЖНОСТЬ И ЧЕСТНОЕ ПАРТНЕРСТВО!

Запасные части

Новое поступление:
Газовые амортизаторы фирмы "Citroen" для автомобилей "Москвич-2141", которые гарантируют 100.000 км. пробега.

И как прежде более 200 наименований запасных частей к автомобилям
ЗИЛ, ГАЗ, Москвич
А также прицепы к легковым автомобилям

От зеркала до двигателя со склада в Киеве!!!

тел. 8-044-264-95-39, 264-74-70
факс 264-24-05

UKRAINIAN MOBILE COMMUNICATIONS

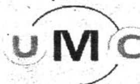

Український мобільний зв'язок

Совместное Украинско-Датско-Голландско-Германское предприятие

СП «UMC» является оператором мобильной сотовой сети NMT 450 в Украине.

«UMC» предоставляет комплексное обслуживание; приобретение мобильных телефонов;
подключение к всеукраинской сотовой сети;
обеспечение послепродажной гарантии и сервисного обслуживания в течение 3-х лет;
установку мобильных телефонов в автомобилях;
предоставление мобильных телефонов в аренду.

Ваш телефон всегда с Вами!
Филиалы "УМС". Адреса магазинов
КИЕВ
252010, г.Киев, ул.Московская, 21. Тел.(044) 290-49-46
ОДЕССА
270021, г.Одесса, ул.Островидова, 100 Тел.(0482) 26-07-41, (550) 246-00-63, 246-00-65
СИМФЕРОПОЛЬ
333000, г.Симферополь, ул.Розы Люксембург, 2 Тел.(0652) 25-51-97 Тел.(550) 224-00-61
ЯЛТА
334200, г.Ялта, ул.Ленина,1 Тел.(0654) 32-70-18
СЕВАСТОПОЛЬ
335011, г.Севастополь, ул.Большая Морская, 21 Тел.(0692) 44-48-67, (550) 244-60 (60..63)
ХАРЬКОВ
310160, г.Харьков, просп. Ленина, 15 Тел.(0572) 43-24-87

Міжнародний фонд «Відродження»

проводить 17—19 листопада 1994 року кінофестиваль «СаГа про Сараєво». Демонструватимуться короткі документальні відеофільми, створені фільм-групою «СаГа» та американською організацією «Human Rights Watch», про війну в колишній Югославії. Перегляд фільмів супроводжуватиметься обговоренням побаченого, дискусіями, спілкуванням з режисерами. Під час фестивалю працюватиме фотовиставка листів, написаних дітьми з Сараєва. Відкриття відбудеться 17 листопада о 18.00 год. за адресою: м. Київ, вул. Саксаганського, 6, Будинок кіно. 18 листопада з 14.00 до 17.00 год. буде програма для молоді (старшокласники та студенти), з 18.00 до 22.00 год. — вечірня програма. 19 листопада — така сама програма із двома сеансами, а також після закриття фестивалю, о 20.30 год. — прес-конференція для журналістів. Запрошуються всі бажаючі. Вхід безкоштовний. Контактні телефони: 211-30-01, 244-62-22. Генеральними спонсорами фестивалю є Міжнародний фонд «Відродження» та Інститут Відкритого Суспільства — Будапешт, спонсорами — Міжнародний Кінофестиваль «Human Rights Watch» і Американський Дім.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПЕРШИЙ ВИПУСК ІНВЕСТИЦІЙНИХ СЕРТИФІКАТІВ ЗАТ «КАРПАТИ-ІНВЕСТ», ЩО РОЗМІЩУЮТЬСЯ ЗАКРИТИМИ ВЗАЄМНИМИ ФОНДАМИ «КАРПАТИ-ЛЬВІВ» І «КАРПАТИ-КИЇВ»

1. Відомості про ЗАТ «Карпати-інвест»

Повне найменування — закрите акціонерне товариство «Інвестиційна Компанія «Карпати-інвест». Скорочене найменування — ЗАТ «Карпати-інвест». Організаційно-правова форма — закрите акціонерне товариство. Тип взаємних фондів «Карпати-Львів», «Карпати-Київ» (надалі — Фонди) — закритий.

2. Інвестиційна декларація закритих взаємних фондів «Карпати-Львів» і «Карпати-Київ» закритого акціонерного товариства «Інвестиційна Компанія «Карпати-інвест»

2.1 Місце розміщення: «Карпати-Львів» — 290002, м.Львів, вул.Коперніка, буд.14 «Карпати-Київ» — 252033, м.Київ, вул. Жилянська, буд.25;

2.2.Розмір статутного Фонду кожного фонду — 450 млн. крб.

2.3.Мета діяльності: сприяння розвиткові фондового ринку України та отримання прибутку через здійснення спільного інвестування у вигідні інвестиційні проекти, цінні папери інших емітентів та інше майно.

2.4. Основні напрями діяльності:

розміщення випущених ЗАТ «Карпати-інвест» інвестиційних сертифікатів серед учасників Фондів;

участь у процесах приватизації та інвестування;

участь у функціонуванні вторинного ринку цінних паперів.

2.5. Предмет діяльності:

здійснення спільного інвестування від імені Компанії.

2.6. На Фонди поширюються обмеження на здійснення діяльності щодо спільного інвестування, які передбачені п.17 «Положення про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії».

2.7. Інвестиційні сертифікати ЗАТ «Карпати-інвест» (надалі — ІС) розміщуються Фондами серед учасників шляхом: а) обміну їх на приватизаційні папери громадян України; б) продажу за грошові кошти фізичним та юридичним особам.

2.8. Рішення про випуск ІС прийнято ЗАТ «Карпати- інвест» 3 вересня 1994 року (протокол № 4).

2.9. Загальна сума емісії для кожного Фонду: 6 млрд. 750 млн. крб. Номінальна вартість одного ІС — 100 тис.крб. Кількість ІС для кожного Фонду — 67500 шт. Для ЗВФ «Карпати-Львів» випускаються ІС серії «А» №№ 00001— 67500, для ЗВФ «Карпати-Київ» серії «В» №№ 00001— 67500. Категорія всіх ІС — іменні.

2.10. Фонди створюються строком на 10 років (до вересня 2004 року) і здійснюють розрахунки щодо ІС протягом 6 місяців після закінчення строку використання приватизаційних паперів в Україні.

У разі банкрутства ЗАТ «Карпати-інвест» стягнення на майно Фондів може бути накладено тільки після розрахунків з усіма учасниками Фондів, крім засновника — ЗАТ «Карпати-інвест». У разі нестачі коштів Фондів для виплати вартості ІС не нижче від номінальної різниця покривається ЗАТ «Карпати-інвест».

2.11. Усі витрати Фондів, пов'язані зі здійсненням спільного інвестування, сплачують за рахунок коштів Фондів.

2.12. Дивіденди виплачують раз на рік (за результатами фінансово-господарської діяльності Фондів) за місцерозміщенням Фондів шляхом виплати готівкою або переказом, протягом II кварталу року, наступного за звітним.

2.13. Фонди не створюють, згідно з законодавством, жодних спеціальних і резервних фондів. Увесь прибуток розподіляється між учасниками Фондів пропорційно до кількості належних їм ІС.

3. Дані про емісію інвестиційних сертифікатів

Загальна сума емісії ІС — тринадцять мільярдів п'ятсот мільйонів карбованців. Категорія — іменна. Кількість — сто тридцять п'ять тисяч штук. Номінальна вартість — сто тисяч карбованців. Початок продажу — 01.12.1994 р.

Запланований курс одного ІС на початок продажу — 105 тис.крб.

Максимальна кількість ІС, дозволених для придбання одним інвестором, — без обмежень. Обмеження на придбання ІС для окремих категорій юридичних осіб — згідно з чинним законодавством України.

4. Попередніх емісій цінних паперів Компанія не робила

5. Засновниками ЗАТ «Карпат-інвест» є:

1. Акціонерно-комерційний банк «Верховина», м.Львів, вул.Коперніка, 4 (внесок до статутного фонду — 4,23%);
2. Комерційний «ГАЛС-банк», м.Львів, вул.Зелена, 149-а (1,41%);
3. Акціонерне товариство «Львів-Лада», м.Львів, вул.Зелена,407 (8,45%);
4. Комерційна фірма «Компанія ВН», м.Львів, вул.Кривоноса, 35/11 (8,45%);
5. Приватне підприємство «Ріко», м.Львів, вул.Пасічна, 81/58 (8,45%);
6. Товариство з обмеженою відповідальністю «Прайд», м.Львів, вул.Хоткевича, 32/150 (8,45%);
7. Українсько-Американське товариство з обмеженою відповідальністю «Інторг», м.Львів, вул.Гуцульська,15 (18,31%);
8. Товариство з обмеженою відповідальністю «Ель-Кон», м.Львів, вул. Рахівська, 18/7 (8,45%);
9. Товариство з обмеженою відповідальністю «Аксон», м.Львів, вул. Пушкіна,12 (8,45%);
10. Товариство з обмеженою відповідальністю «Схід-Захід», м.Львів, вул.Черепанових, 7(8,45%);
11. Мале приватне підприємство «Міліна», м. Львів, вул. Чернишевського, 1/20 (5,63%);
12. Мале приватне підприємство «ІМР», м.Львів, вул.Коновальця, 47/2 (5,63%);
13. Підприємство «Пілонт», м. Львів, вул. Зелена, 111 (2,82%);
14. Виробничий науково-впровадницький кооператив «Прибуток», м.Київ, вул.Червоноармійська, 45 (1,41%);
15. Товариство з обмеженою відповідальністю «Профіт», м.Львів, вул.Винниченка, 17 (1,41%).

6. Органами управління ЗАТ «Карпати-інвест» є:

загальні збори засновників, рада Компанії, правління. Рада і правління діють у межах повноважень, наданих їм статутом і загальними зборами.

Керівниками ЗАТ «Карпати-інвест» є: голова правління — Петрук Сергій Іванович, паспорт серія V-СГ № 729031, виданий 20.06.1979р. ВВС Залізничного РВК м.Львова; заступник голови правління — Столмов Євген Михайлович, паспорт серія V-СГ № 577316, виданий 09.04.1979р. ВВС Червоноармійського РВК м.Львова. Часток у статутному фонді ЗАТ «Карпати-інвест» не мають. Перелік посад, які вони займали за останні три роки: Петрук Сергій Іванович працював заступником голови правління АТ «Пластик», Столмов Євген Михайлович — заступником директора інженерного центру з охорони навколишнього середовища.

7. Відомості про депозитарія ЗАТ «Карпати-інвест»

Повне найменування — Акціонерно-комерційний Агропромисловий банк «Україна». Місце розміщення: 252025, Київ-25, пров. Рильський, 10. Ліцензія Мінфіну №9, видана 24 травня 1994р. Банківські реквізити: Р/р 06904004 в АК АПБ «Україна», МФО 300603.

Засновниками депозитарія є: Національна акціонерна страхова компанія «Оранта», Мінсільгосппрод України, Центральна спілка споживчих товариств України «Укоопспілка». З іншими інвестиційними компаніями чи інвестиційними фондами депозитний договір не укладено.

8. Права власників інвестиційних сертифікатів

Власники ІС мають право отримувати дивіденди за результатами фінансово-господарської діяльності закритих взаємних фондів, вільно перепродувати сертифікати третім особам.

9. Відомості про аудитора

Договір на аудиторське обслуговування Компанія уклала з колективною аудиторською фірмою «АМКО» (252005, Київ-5, вул.Червоноармійська, 98, ліцензію Аудиторської палати № 000099 видано 7 квітня 1994 року).

Голова правління ЗАТ «Карпати-інвест»
С.І.ПЕТРУК.

Як ми живемо?

Факти. Події. Коментарі

Банани «в мундирах»

замість картоплі скоро стануть щоденною стравою

Пам'ятаю: чимало років тому, коли заморські екзотичні ласощі ще не доходили до нашої провінції, мій шкільний товариш похвалявся, що в когось у гостині йому вдалося скуштувати банан. «Нічого особливого, — з робленим презирством махнув він рукою. — Схоже на звичайну варену картоплю «в мундирах». Тільки солодкий».

Бананами в дитинстві ми не тішилися. А от тепер наші діти, йдеться до того, скоро запитуватимуть , а що ж воно за річ — картопля? А ми пояснюватимемо: «Та от, на смак, наче банан, тільки не солодкий».

Бананами в Луганську торгують на кожному кроці. А картопля, яку вирощують лише в чотирьох господарствах області, зрідка з'являється в овочевих магазинах, щоразу лякаючи покупців своїм жахливим виглядом. «А що ж ви хотіли — комбайнове збирання», — пояснюють продавці. Жертва сучасних технологій коштує понад 10 тисяч карбованців за кілограм. В Луганську вважають, що це ще дешево. Але таку картоплю мало купити, її треба ще й наважитися з'їсти.

А що ж на дорогому Центральному ринку? Банани, лимони, місцева городина — всього рясно. Тільки не картоплі. Раніше сюди заїжджали вантажні машини, й торгівля йшла просто з кузова. Тепер нічого цього нема. Жодної автомашини, жодного продавця картоплі. Чому? Транспортні витрати стали приватникові як шлагбаум на дорозі до ринку. Адже в основному ми купували картоплю, вирощену на полях Донецької, Запорізької, а також російських Воронезької та Ростовської областей. Везти картоплю звідти тепер ніхто не хоче.

І все ж — невже луганським домашнім господаркам доведеться і в борщ замість картоплі класти шматки бананів?.. Адресую це запитання заступникові голови облвиконкому Володимирові Калгіну. Картину він намалював маловтішну, але з деяким оптимізмом.

Як і раніше, Луганщина уклала договори на постачання картоплі з Чернігівською та Волинською областями. У волинян постали деякі проблеми з урожаєм картоплі, зате Чернігівщина готова продати її «скільки завгодно».

Саме продати. Та от купити картоплю — ні за що. Володимир Опанасович із сумом згадує часи, коли «кредитно-фінансова система ще не розвалилася». Тоді для сезонних заготівель овочів банки видавали пільгові двопроцентні кредити. А тепер кредити такі, що треба, або розорити обласний бюджет, або торгівлю — іншого не дано, каже Калгін.

І все ж картоплесховище поступово заповнюється. 10 тисяч тонн уже є. До настання морозів на придбання картоплі мали одержати ще 120—150 мільярдів карбованців фінансової допомоги, щоб довести обсяг заготівель до 30 тисяч тонн.

Сподіваємося, що нині вдасться. Бо саме картопля усе ж для нас — другий хліб. А банани ним ніколи не стануть.

Анатолій КОБЕЛЬНЮК.

Луганська область.

Ініціатива

За порадою великого комбінатора, але без найменшого криміналу

Так-так, знову хочу нагадати про те, що свого часу радив великий комбінатор: порятунок потопельців — справа рук самих потопельців. Отож іще в грудні минулого року в Збаразькому районі створено Партію захисту інвалідів і соціально знедолених громадян України. Її колективними членами стали районний Союз «Чорнобиль» і районне товариство сліпих — УТОС. Очолив нову партію один із її організаторів, ветеран Великої Вітчизняної війни Іван Семенович Занько. Відтак у селах району почали з'являтися партійні осередки, в яких об'єднувалися інваліди та пенсіонери. .

Водночас Партія захисту інвалідів увійшла з ініціативою до голови Збаразької районної Ради народних депутатів С. Біскупа щодо створення благодійного Фонду захисту інвалідів та пенсіонерів. Степан Іванович підтримав пропозицію і посприяв у реєстрації Фонду. Мало того, взяв під особистий контроль його діяльність, залучаючи до нього кошти від підприємств та установ району.

Що це дало? Насамперед у Збаражі відкрито магазин, де можна купити за пільговими цінами свіжі продукти. Їх сюди за погодженим графіком завозять із колективних сільськогосподарських спілок району. В колишній їдальні заводу «Квантор», яку передано в оренду благодійному фонду, найбільш знедолені та одинокі старі люди, яких у місті більш як 20 чоловік, можуть щодня безплатно пообідати. Кільком старенькім обіди доставляють навіть додому.

Найближчим часом збираються відкрити магазин і в селищі Вишнівець, де соціально незахищені люди зможуть придбати товари за пільговими цінами. Але щоб сходити до магазину, треба мати гроші. З цією метою в районі думають відкрити майстерні з ремонту побутової техніки, пошиття одягу тощо, де будуть зайняті роботою в основному інваліди.

Не обійшлося й без добрих людей. Так, за сприяння малого підприємства «Світанок» (директор О. Булковський) інвалідам Великої Вітчизняної війни міста Збаража безкоштовно видано по три літри олії, двічі на тиждень за рахунок місцевих коштів усім інвалідам війни відпускають по хлібині. Голови селянських спілок щомісяця виділяють по 20 літрів бензину за пільговими цінами усім інвалідам, які користуються власним авто- чи мототранспортом. До речі, започаткував цю благодійну акцію голова селянської спілки імені Морозенка Володимир Чорний, який постійно переймається клопотами пенсіонерів, інвалідів та інших знедолених своїх односельців.

З нагоди третьої річниці проголошення незалежності України майже всі пенсіонери та ветерани праці, котрі проживають у районі, одержали грошову допомогу або цінні подарунки. І тут посильний внесок зробили колективи Збаразького цукрового заводу (директор А. Дмитраш), Зарубинського спиртзаводу (Р. Василишин), заводу продтоварів (П. Кіняк), районної друкарні (В. Гриб), Вишнівецького консервного заводу (А. Боднар) та інших промислових підприємств, які не забувають тих, хто сьогодні потребує нашої підтримки.

Звісно, цього ще недостатньо, щоб задовольнити бодай мізерні запити знедолених, але та крапля благодійництва, яка потрапляє до них завдяки Партії інвалідів і соціально знедолених громадян та благодійному фонду захисту інвалідів і пенсіонерів, живить їх надію, додає їм сил.

Микола СТЕФАНИШИН,
кореспондент збаразької районної газети «Народне слово».

За листом читача

І все ж таки він її син...

Чи винне МВС, що Олексій вічно спатиме далеко, й що покаже перевірка

У киянки Н. Майстренко подвійне горе. Кілька років тому засудили її сина. «Голос України» 28 серпня 1992 року писав про те, як життєва безвихідь штовхнула О. Пальченка на лаву підсудних. І про те, чому слідство і суд не врахували всіх обставин, що призвели його до злочину. А не так давно син Надії Василівни помер в установі, де відбував покарання. Про це установа повідомила матір телеграмою. Але вона в той час була в селі (живе сама) і не змогла відповісти вчасно: приїде за тілом чи нехай хоронять там. Олексія поховали на місцевому кладовищі в Дрогобичі. Вона приїхала і жахнулася: син похований на околиці кладовища, серед бур'яну, у заростях. Та й могила не така, яка має бути. Вирішила перевезти тіло сина і перепоховати. Але де взяти такі великі кошти? Звернулася до Міністерства внутрішніх справ. Там відмовили. Н. Майстренко просить редакцію допомогти вплинути на відповідних працівників МВС.

Погодьтеся, шановні читачі, ситуація не проста. Який це був Олексій, що не накоїв, але ж він її син. І зрозуміле прагнення матері перепоховати сина.

А чи має якісь обов'язки МВС, в установі якого обірвалося життя засудженого, щодо поховання й перепоховання його?

За роз'ясненням звертаюся до першого заступника начальника головного управління з виконання покарань полковника міліції О. ПТАШИНСЬКОГО.

Ось що він сказав.

— Згідно з відповідною внутрішньою інструкцією міністерства у разі смерті засудженого керівник установи зобов'язаний негайно повідомити телеграмою його родичів, з якими він проживав. Батько, мати чи інші родичі повинні телеграмою сповістити установу: вони заберуть тіло для поховання за місцем проживання чи прийдуть на похорон за місцем відбуття покарання, тобто на місцевому кладовищі.

Якщо родичі з якихось причин вчасно не приїхали за тілом, установа своїми силами і за власний кошт організовує поховання померлого. Потім перепоховання тіла за місцем відбуття покарання чи перевезення і перепоховання на батьківщині роблять самі родичі за власний кошт. Ніяких компенсацій з боку держави на це не передбачено.

Можна лише поспівчувати Надії Василівні. Бо й не уявити, скільки коштуватиме для неї, пенсіонерки, перевезення тіла з Дрогобича до Києва, які труднощі й клопіт чекають на неї. Вочевидь їй доведеться відмовитися від свого наміру. Залишиться або перепоховати його там, що також непросто й недешево, або хоча б упорядкувати могилу. Але скільки потім разів за своє життя за нинішніх скажених цін на все і вся зможе вона відвідати могилу сина, і хто доглядатиме там за нею? Поставмо кожен себе на її місце і пошукаймо відповідь.

Ніби немає за що дорікати МВС. Його установа виконала свій обов'язок. Але все ж ятрить душу сумнів: щось тут наче не так. Перебував же помер-ний у державній установі...

Друкуємо матеріал не через цей сумнів. А через те, що поряд із проханням допомогти перепоховати сина Н. Майстренко у листі твердить: її тяжко хворого сина там не лікували, ставилися до нього не так, як годиться, і т. п. Ми переадресували листа МВС з надією, що його уважно перевірять і про наслідки повідомлять редакцію. А ми, готуючи до друку відповідь, звіримо її з описаним у листах померлого до матері. Бо ж він тепер не може нічого ні уточнити, ні доповнити, ні засвідчити. А коли писав листи, мабуть, не думав, не гадав, що вони останні в його житті...

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

Спорт

«Київ-Баскет» готується

Про те, що баскетбол нині користується неабиякою популярністю, свідчать заповнені вщерть трибуни залів і палаців у Донецьку, Одесі, Білій Церкві, Миколаєві, Дніпропетровську та інших містах країни. А у столиці особливо велелюдно на матчах за участю «Київ-Баскета», бо і команда грає все потужніше і майстерніше, і концерн «Денді» завжди влаштовує яскраві свята баскетболу. Тому й не дивно, що до нашої редакції в останні дні телефонують прихильники «Баскета» і запитують про те, коли відбудуться нові побачення з улюбленою командою, чим вона зайнята тепер.

Як відомо, віце-чемпіон країни успішно виступає в розиграші Кубка Європи серед клубів. Три етапи кияни подолали успішно і вийшли до групового турніру, де суперники значно кваліфікованіші й іменитіші. Отож, слід якомога ліпше підготуватися до відповідальних стартів, які вже на обрії. Тому керівництво концерну «Денді» і клубу «Київ-Баскет» охоче відгукнулося на запрошення, що надійшло з Греції, відвідати цю країну і зіграти там низку товариських поєдинків із найсильнішими місцевими клубами. Зокрема з пірейським «Олімпіакосом», в якому виступає наш славний земляк, олімпійський чемпіон Сеула Олександр Волков. До речі, саме Сашко доклав найбільших зусиль, щоб це турне українського колективу на землю Еллади відбулося. Подорож цікава й тому, що один із суперників киян у груповому турнірі Кубка Європи — грецький «Іракліс». Отже, чудова нагода ознайомитися з грецьким стилем гри.

В Україну «Київ-Баскет» має повернутися 19 листопада. Але через кілька днів його гравцям і тренерам знову доведеться вирушати в чужі краї. Напевно, ви вже здогадалися, що саме стартує отой новий етап Кубка Європи. Тож пропоную вам календар ігор у підгрупі, де виступатимуть наші земляки:

22 листопада. Іракліс-Апс (Греція) — Майс Фландрія (Бельгія), **Олімпік де Антіб (Франція) — Київ-Баскет (Україна),** Хорватія Інсуранс (Спліт, Хорватія) — Фідефінанз (Швейцарія). **29 листопада. Київ-Баскет — Іракліс,** Кроатія — Майс, Фідефінанз — Олімпік. **6 грудня.** Іракліс — Кроатія, **Київ-Баскет — Фідефінанз,** Майс — Олімпік. **13 грудня.** Фідефінанз — Іракліс, Олімпік — Кроатія. **14 грудня. Майс — Київ-Баскет. 3 січня 1995 року.** Іракліс — Олімпік, Фідефінанз — Майз, **Кроатія — Київ-Баскет. 10 січня.** Майс — Іракліс, **Київ-Баскет — Олімпік,** Фідефінанз — Кроатія. **17 січня. Іракліс — Київ-Баскет,** Майс — Кроатія, Олімпік — Фідефінанз. **24 січня.** Кроатія — Іракліс, **Фідефінанз — Київ-Баскет,** Олімпік - Майс. **31 січня.** Іракліс — Фідефінанз, Кроатія — Олімпік, **Київ-Баскет — Майс. 7 лютого.** Олімпік — Іракліс, Майс — Фідефінанз, **Київ-Баскет — Кроатія.**

Як бачите, попереду багато цікавих і захоплюючих подій. Отож, неодмінно матимемо яскраві свята баскетболу в Києві.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

На знімку: грає «Київ-Баскет».

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.
Видавець — Президія Верховної Ради України.
252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в.о.заст. головного редактора), А.ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
♦ Рукописів не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.

♦ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Індекс 60955.
Тираж 385117

Комбінат друку видавництва «Преса України».
252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311217.

Газету набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».